

Zdravíme pana
F. JOCHA,
Minnesota

50 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

(USPS 002670)

DENNÍ HLASATEL

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. XCVIII.

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

Established 1891

ČTVRTEK, 19. DUBNA 1990 - Čís. 29

THURSDAY, APRIL 19, 1990

Litva stále bojuje za svou nezávislost

VILNO - Litevská republika

Litevští vládní činitelé v neděli 15. dubna ignorovali ultimatum Moskvy, aby odvolali své vyhlášení nezávislosti, jinak že Sovětský svaz zastaví dodávky paliv a jiného důležitého materiálu do Litvy. Náměstek ministerského předsedy Romualdas Ozolas na televizi prohlásil, že prezident bude mít nejprve schůzku s ministerským předsedou a plné zasedání parlamentu se uskuteční až v úterý 17. dubna. Dále ohlásil, že sousední Estonská republika bude jmenovat vyslance pro Litvu a Litva učiní totéž pro Estonsko. Kardinál Vincentas Skadkevičius řekl v kázání věřícím při velikonočních bohoslužbách ve Vilnu, aby si udrželi sice chladnou hlavu, ale zůstali pevní ve svém postoji. Papež Jan Pavel II. vyslovil naději, že toužení Litevců po nezávislosti by se mělo splnit prostřednictvím dialogu s Moskvou. Vůdce senátní většiny

Pokračování na str. 2

I přes prohlášení litvinských vůdců, že přijmou kompromis v otázce nezávislosti Litvy - obyvatelé Vilniusu nakupují benzin do zásoby - v očekávání ekonomických sankcí sovětských autorit.

MOC NETEČNOSTI

Anthony Harrigan

Spojené státy, které kdysi byly hrdé na zavádění nových způsobů práce, uvízly v děláni věcí starými způsoby. Je to vidět ve všem počínaje mezinárodními vztahy a konče domácí hospodářskou politikou.

Jak to řekl Dr. Edward A. Olsen v roce 1989 na Pacifickém symposiu: "Těžká ruka politické a byrokratické setrvačnosti dává status quo (původnímu stavu) obrovské momentum." V mnoho oblastech je třeba provést změny, ale nezdá se, že by Spojené státy v tomto směru podnikly nějaké kroky.

Vezměme v úvahu politiku v Pacifické oblasti. Čtyřicetpět let po skončení druhé světové války udržují Spojené státy své velké vojenské

Pokrač. na str. 2

SSSR nepřestal vojensky zasahovat do bojů v Afghanistanu

RFE - P. Brod

V únoru uplynul rok od konce přímé sovětské intervence v Afghánistánu. 15. února 1989 se poslední bojové jednotky stáhly přes pohraniční řeku na sovětské území a tak skončila kapitola, zahájená masivní invazí sovětských vojsk o vánocích roku 1979. V Sovětském svazu si první výročí stažení sovětských jednotek z Afghánistánu připomněli na několika místech. V moskevském Kostele vzkříšení a na jiných místech v celé zemi se konaly bohoslužby za čtrnáct tisíc sovětských vojáků, kteří v Afghánistánu padli. Jejich památku uctil minutou ticha také Nejvyšší sovět. Na jeho zasedání podobně jako v

Pokračování na str. 4

Křivdy se těžko napravují

RFE - M. Schulz

Mezi otevřenými ranami, které vplynuly z historického zvratu československého politického vývoje, patří k největším náprava minulých křivd. Ta rána je bolestivější než jiné palčivé problémy proto, že ji jako zásah do vlastního osudu pocít'ují statisíce lidí. Každý samozřejmě po svém, protože se ho ten problém týká velmi osobně a protože se s ním vyrovnal nebo stále vyrovnává svým, osobitým způsobem.

Je velké štěstí, že probíhající společenská revoluce nepotřebuje k uskutečňování svých cílů žádné násilí. Znamená to, že se neprodukuje dlouhá řada drastických zásahů do lidských životů, jak ji vytvořily novodobé československé dějiny. To je významná událost,

Pokračování na str. 3

Z Jižní Afriky

(O LEVIČÁCTVÍ AMERICKÝCH MÉDIÍ, ANEB AMERIKO, NA SHLEDANOU V PEKLE!)

V jednom z filmových segmentů televizního pořadu Nightline (ABC special) z Jižní Afriky, vysílaného 15. února t.r., tančila Winnie Mandelová po obrazovce, rukama nadšeně mávající nad hlavou, zatím co vedle ní levicový americký lidový zpěvák Tracy Chapman hrdečným hlasem kvílel "Let us all be free, free, free...". Několik bleskových záběrů na černé a bílé dívky, za ruce se držící - a na jiné bílé, tvářící se tak, jako by proti svobodě něco měli.

ABC News neposkrvnilo své vyobrazení ženy propuštěného Mandely citací jejího volání po "nákrčníkovi" spočívající v tom, že se protivníkovi sváží ruce, na krk nasadí benzinem naplněná pneumatika

Pokračování na str. 4

síly v Japonsku i kolem Japonska, ačkoliv Japonsko má zisk z obchodování se Spojenými státy ve výši 50 miliard dolarů a může si dovolit udržovat vlastní obranné síly. Totéž je pravda o jižní Koreji, kde je umístěno 40.000 amerických vojáků. Jižní Korea také má obrovský zisk z obchodování se Spojenými státy. Proč bychom neměli upustit od obranných potřeb potřebných ve čtyřicátých a padesátých letech?

Nebo se zamysleme nad početností amerického antitrustového zákona. Shermanův protitrustový zákon byl přijat před sto léty. Zákon měl zabránit tvoření domácích kartelů. V oné době byl vhodný, nikoliv však v nynější době.

Jedním z důvodů, že Japonsko má takový obrovský úspěch v prodávání zboží v Americe a v získávání majetků zde je, že japonské společnosti jsou organizované v mocné skupiny. Jedna skupina pomáhá druhé a obě společně plánují. Běžně dělají věci, které americké společnosti dělat nesmí kvůli našemu protitrustovému zákonu. Další pokračování platnosti protitrustových omezení z 19. století staví Spojené státy do nevýhodného postavení v devadesátých letech.

Američtí výrobci aut jsou v potížích; na příklad firma General Motors ztratila v minulém roce 11 procent ze svého podílu na tržních odbytích. Tyto společnosti jsou nuceny vstupovat do společného podnikání s japonskými a korejskými společnostmi, protože se nesmí spojit ve společném podnikání s jinými americkými automobilovými společnostmi. Nebylo by přece rozumnější pro General Motors vyjednat společné podnikání s Fordem nebo Chryslerem spíše než s Toyotou nebo Mitsubishi? Je zcela určité v národním zájmu udržet americký automobilový průmysl v amerických rukách pod americkým vedením. Ale zákon zakazuje takové rozumné spojení amerických společností. V kongresu ani ve výkonné moci není slyšet ani píp dotýkající se takové možnosti. Při vši té zahraniční konkurenci tu není žádná možnost, že spojení amerických firem by vyústilo ve škodlivou monopolní situaci.

Shermanův protitrustový zákon sloužil své době a je nyní protiproduktivní. Americkým společnostem musí být dovoleno zapojit se do společné činnosti. Jinak neuspějí v přežití ve světě, kde zahraniční společnosti pracují nejen společně, ale i v úzkém souladu se svými vládami. Zde se často tvrdí, že nechceme přijmout takovou průmyslovou politiku, která by v sobě zahrnovala určitou míru spolupráce obchodu s vládou. Ale přesto tento druh spolupráce je zřízeným systémem v jiných svobodných zemích světa.

Pravda je, že Spojené státy po léta měly průmyslovou politiku - průmyslovou politiku lhostejnosti k osudu strategického amerického průmyslu. Politikou amerického státního departmentu je považovat určitý americký průmysl za snadno ožehavý v diplomatických vyjednáváních. Američtí činitelé jednají s americkým textilním průmyslem, který poskytuje v obrovském měřítku zaměstnání Američanům, jako s průmyslem nějak zestárlým, jež může být obětován druhým tížidostivým a ekonomicky výbojným národům. Americká vláda dovoluje zdvojnásobení dovozu textilu z Mexika. To je hezké pro Mexičany, ale vyřadí to americké textilní dělníky z práce.

Národy upadají, když jejich vedení nemůže pochopit skutečnost a neuspěje v postavení se vůči změnám nebojácným způsobem. Toto je přesně dnešní situace ve Spojených státech. Vládase jen nepatrně angažuje ve všech záležitostech, ať již jde o zahraniční politiku, politiku obrannou či domácí hospodářskou politiku. V době, kdy země potřebuje něco podobného jako byl Manhattan Project, aby získala své technologické vedení, vládní činitelé uvažují jen o novém kole neplodných vyjednávání v zámoří. Lhostejnost, netečnost může být ale smrtící pro Spojené státy.

Litvinský prezident Vytautas Landsbergis
na mši ve Vilně.

Zprávy ZE SVĚTA

ve Washingtonu mainský demokrat George Mitchell varoval Gorbačova, že zavedení ekonomické blokády Litvy by mohlo ohrozit sjednání obchodní dohody, kterou Gorbačov doufá podepsat s prezidentem Bushem při jejich vrcholné schůzce koncem května. Podobné varování vyslovil i vůdce senátní menšiny republikán z Kansasu Robert Dole, který přišel s návrhem, aby Spojené státy finančně pomohly Litvě, Estonsku, Gruzínsku, Azerbájdžánu, Lotyšsku a jiným, kdož by zásobovaly Litvu potřebným zbožím v případě blokády. Kreml ovšem ale varoval Washington před návratem ke studené válce v důsledku napětí v otázce nezávislosti Litvy. Sovětský komentátor Tomas Kolesničenko napsal do deníku sovětské komunistické strany Pravda, že pro Spojené státy ve skutečnosti žádný litevský problém neexistuje, protože je to čistě vnitřní problém Sovětského svazu.

MOSKVA - Sovětský svaz

V sovětské arménské republice se podle zpráv z neděle 15. dubna pokusil vniknout do hlavních budov sovětské státní tajné policie KGB v Jerevanu dav v počtu kolem jednoho tisíce osob. Protestující házeli na budovy kamení, zapálené pochodně a světelné rakety. Ačkoliv podle zprávy oficiální sovětské tiskové kan-

celáře TASS počiny davu způsobily značnou škodu, lidem se nepodařilo proniknout dovnitř pro železné mříže za dveřmi. Uklidnění nastalo, až když na místo těchto bouří přijely tanky a obrněná vozidla. Jedna osoba byla usmrcena. Mluvčí Národního hnutí podala zprávu, že ve středu města se nejprve shromáždilo kolem 150.000 lidí na protest neštěstí, ke kterému došlo v místní chemické továrně. Lidé požadovali svolání mimořádného zasedání arménského parlamentu. Teprve potom se kolem 1000 mladých lidí odebralo k hlavnímu stanu KGB. TASS napsala, že dav rozhněvalo zatčení čtyř Arměnců obviněných z krádeže zbraní od vojenských jednotek. O den později byla situace ve městě stejně ještě napjatá, i když na ulicích nebyli vidět žádní vojáci.

HAVANA - Kuba

Kuba obvinila Washington ze stupňování své elektronické války zasahováním do televizního vysílání programu, na kterém kubánský prezident Fidel Castro měl schůzku s náboženskými představiteli. Do vysílání kanálu 13 na státní kubánské televizi zasáhlo rušivě vysílání Amerikou placené televizní stanice Marti, která započala své zkušební vysílání do Kuby 27. března. Castro vyhrožoval, že dojde k odvetě.

“Nejvíc můžete ublížit závistivému, činite-li dobře.”
- John Lylyú

 Czechoslovak Daily Herald 			
Established 1891 The Denní Hlasatel			
6426 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. 60402			
Tel.: (708) 749-1891 and 749-1898			
Second class postage paid at Berwyn, Ill.			
Published Tuesdays,		Thursdays and Sundays, except holidays	
SUBSCRIPTION PRICES (Ceny předplatného):			
		KANADA: in U. S. dollars	
		DAILY	
DAILY and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAYS ONLY (nedělní pouze)	and SUNDAYS (Denní a nedělní)	SUNDAY ONLY (nedělní pouze)
3 months 22.00 dol.	12.00 dol.	3 months 28.00 dol.	14.00
6 months 40.00 dol.	22.00 dol.	6 months 50.00 dol.	25.00
12 months 78.00 dol.	40.00 dol.	12 months 95.00 dol.	45.00
Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články ztotožňovat. Redakce si vyhrazuje právo zkracovat zaslání články. Zaslání rukopisů se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme dva dolary.		OVERSEAS: in U. S. dollars	
		3 months	32.00 18.00
		6 months	60.00 30.00
		12 months	115.00 58.00

JERUSALEM - Izrael

Republikánský senátor a vůdce senátní menšiny Robert Dole prohlásil na tiskové konferenci u příležitosti své návštěvy Izraele, že zabíjení Palestinců Palestinci a Palestinců Izraelity, jak je ukázováno na televizích, může mít záporný dopad na Ameriku a Američany. Celá situace mu připomíná novou éru Vietnamu. Upozornil izraelské představitele, aby započali s mírovým vyjednáváním protože veřejná americká podpora pro Izrael se zmenšuje s každou zprávou o nových násilnostech v pokračujícím palestinském povstání. Dole, který vede delegaci amerického senátu na cestách po pěti národech Středního východu, rovněž znovu opakoval svoji dřívější výzvu, aby byla snížena americká pomoc Izraeli, jelikož jiné země, včetně vynořujících se demokracií v zemích východního bloku, potřebují daleko větší pomoc. Dole se také postavil proti žádosti Izraele o půjčku od Ameriky ve výši 400

miliónů dolarů, aby mohly být vystavěny bytové jednotky pro židovské emigranty ze Sovětského svazu, když řekl, že Spojené státy se musí postarat nejprve o své vlastní lidi bez domova. Republikánský senátor také uvedl, že se bude snažit o odvolání senátní rezoluce uznávající Jerusalema za hlavní město Izraele, protože zmíněná rezoluce byla časově nevhodná.

ATHENY - Recko

Nový řecký premiér Constantine Mitsotakis při svém uvedení do úřadu přislíbil vylepšit styky Recka se Spojenými státy, které mají v Recku čtyři vojenské základny. Prohlásil též, že by byl ochoten vydat Spojeným státům Palestince podezřelého ze zapojení do teroristického činu proti americkému dopravnímu letadlu v roce 1982. Dřívější řecké socialistické vlády ministerského předsedy Andrease Papandreou byly v otázce základen rozpolcené a problém extradikce nechávaly ne-

dořešený. Recká konzervativní strana se dostala k moci po devíti letech. Strana Nové demokracie získala ve volbách 150 míst v parlamentu z celkového počtu 300 míst. Pak se k ní připojil jediný pravicový zákonodárce. Nová konzervativní vláda musí čelit rozpočtovému schodku ve výši 15.6 biliónu dolarů a inflaci, která dosáhla minulý měsíc výše 17.8 procent.

LONDYN - Anglie

Britští celníci zabavili náklad zbraní, které měly být dopraveny do Iráku. Šlo vlastně o dělové součástky, které by umožnily odpalování atomových nábojů a mohly by lehce zasáhnout Irán nebo jiné místo na Středním východě. Nikdo nebyl ale zatčen. Irácká tisková agentura popřela, že zařízení mělo sloužit vojenským účelům.

KATMANDU - Nepál

Vyjednávání mezi vládou a opozicí se zhroutilo v pondělí 16. dubna a stovky nahněvaných protestujících se utábořily kolem místa schůzky a odmítají nechat politiku odejít. Policie byla přítomná, ale nezasáhla. Protestující prorazili třikrát brány vedoucí do Královské akademie umění a literatury a požadovali, aby se vláda podřídila požadavkům opozice.

NAIROBI - Kenya

Protivládni povstalci v etiopské severní provincii Eritrei ohlásili prostřednictvím tajné vysílačky, že během dvoutýdenních těžkých bojů na území mezi hlavním městem provincie Asmarou a jimi držným přístavem Masawa bylo usmrceno skoro 7000 vládních vojáků. Vysílání bylo zachyceno v Nairobi britským rozhlasem BBC.

SPOJENE STÁTY - Washington

Americký ministr obrany Dick Cheney se postavil proti sovětskému návrhu, aby nový návrh Bushovy vládní správy o strategických zbraních zahrnoval také omezení raket odpalovaných z moře. Sovětský vůdce Michail Gorbačov si stěžoval, že americký plán je zaměřen výslovně na rakety odpalované ze země, tedy na oblast, která je silnou stránkou Sovětů, a nikoliv na rakety odpalované z moře nebo zbraně nesené bombardovacího dálkovými letouny, kde je výhoda zase na straně Ameriky. Nový americký návrh má dvě části: v první fázi by byly zakázány rakety s více než jednou válečnou hlavicí umístěné na pozemních základnách; druhou fázi by tvořilo eventuální zničení všech takových pozemních raket.

Křivdy se těžko . . .

kteřá dovoluje udělat zásadní čaru za minulostí posledního půlstoletí a začít znovu, jistěže na jiné úrovni, s jinými zkušenostmi a s jinými perspektivami, tam, kde se na konci první a poslední demokratické republiky skončilo. Dědictví první Československé republiky má - jak se ukazuje stále zřetelněji - velký význam pro veřejné vědomí historické souvislosti vývoje. Občanům, po nichž se žádá a hlavně ještě bude žádat zaujetí pro věc obnovované demokracie, poslouží dvacetiletá zkušenost úspěšné republikánské praxe jako nenahraditelná půda pod nohama.

Oněch padesát let, které nás dělí od konce samostatného Československa, je ovšem obrovská zátěž, kterou ta zásadní čára neodstraní. Oněch padesát let - to jsou nezměnitelné lidské osudy se spoustou sotva odčinitelných jizev, způsobených konkrétními činy konkrétních činitelů, ať už byli exponenty kterékoli fáze v té době vládnoucích režimů. A tyto činy musí být nazvány pravým jménem. A lidem, kteří těmi činy utrpěli, musí být vysloveno uznání za obět', přinesenou opětovnému vítězství demokracie.

Není samozřejmě tak snadné změnit rozsah učiněné křivdy. Už dnes vznikají spory o tom, komu kdy bylo jak ublíženo a jak s tím naložit. Čerstvější rány bolí obvykle víc než starší. A - zcela reálně řečeno - početně je pochopitelně víc živých poškozených z doby před dvaceti než před čtyřiceti lety. Čistě věkově. A tím je ovšem hlasitější i jejich požadavek rehabilitace. Odevšad se teď ozývají výzvy, aby se hlásili ti, kterým bylo čistkami z počátku 70. let znemožněno kvalifikované uplatnění či jinak ublíženo. Jsou to nepochybně oprávněné výzvy a bude velká, odpovědná práce všechny takové stížnosti shromáždit, zhodnotit a hlavně nějak lidsky zodpovědět. Jedná se přece o statisíce lidí, kterým by se mělo dostat satisfakce, protože právě skrze ni nabydou - dá se doufat - nové energie pro nadcházející namáhavé roky.

Oprávněnost těchto rehabilitací však nesmí zastřít neodbytně se hlásící fakt, že ještě důležitějšího uznání se musí dostat občanům, pronásledovaným komunistickým režimem po celá čtyři desetiletí. Právě takzvaná "bolševická" tvrdost, jak ji propagovali - nikoli jen slovně - gottwaldovci, způsobila, že oběti únorového puče z roku 1948 zůstali obětmi bez přestávky až podnes. Hlavně potomci proslulých "třídních nepřátel" pocít'ují mnohdy až do dnešních dnů nerovné společenské postavení, nemožnost věnovat se povolání podle vlastní volby, s čímž souvisela donedávna i nemožnost náležitého vzdělání, cest do ciziny a spousta dalších faktů denního života. Což už ovšem platilo skoro pro všechny. Diktatura, pořád omezenější na prostý výkon moci, sjednotila nakonec lidské osudy do jedné velké kupy permanentních křivd a urážek.

Toto dnešní společné vědomí, které také spolu s jinými faktory způsobilo současnou revoluci, zavazuje občanskou společnost k hlasité, upřímné a všestranné morální nápravě všech v minulosti způsobených křivd. Je dobré, že v čele této společnosti stojí člověk, který shora vyličené lidské osudy ztělesňuje názorným způsobem skoro do nejmenších podrobností. Jak se bylo - s opačnými znaménky a s pěnou u vysychající huby - možno dočíst v Rudém právu neblahé paměti. Pod názvem - "Kdo je Václav Havel?"

Jeden steh stačí

Dnes jeden steh oproti dřívějším více stehům

**Desnick Eye Center vám nabízí
nejdokonalejší techniku při operaci
očních zákalů (kataraktů)**

Když se jedná o operaci kataraktů (šedý oční zákal), máte na vybranou. Desnick Eye Center nyní nabízí techniku s jedním malým řezem, který vyžaduje pouze jeden steh místo obvyklých sedmi nebo osmi.

Jeden steh znamená, že budete tak dobře vidět, abyste mohli řídit auto hned 24 hodin po operaci. Znamená to, že můžete znovu cestovat, sledovat své záliby jako kuželky nebo žít téměř okamžitě. Normální činnost za pár dní - ne týdnů nebo měsíců - po operaci nejpokročilejší moderní technikou.

Operace kataraktu jedním stehem vám nemusí dělat starosti. A Desnick Eye Center vede proto, že dělá tuto techniku každému přístupnou. Zavolejte nás a zjistíte si datum na prohlídku očí nebo přejete-li si další informace, požádejte o naši videopásku 'Vysvětlení operace kataraktů s jedním stehem' ('Explaining One Stitch Cataract Surgery') zdarma. V DESNICKOVÉ OČNÍM STŘEDISKU STAČÍ JEDEN STEH.

Specifickou operační techniku určí oční lékař.

312-282-6840
800-228-0020

Transportace zdarma
Akceptujeme sazby Medicare

DESNICK EYE CENTER
TOTAL EYE CARE AND CATARACT SURGERY CENTER

3101 N. Harlem Avenue
Chicago, IL

1225 S. Michigan Avenue
Chicago, IL

5241 S. Cicero Avenue
Chicago, IL

8246 Hohman Avenue
Munster, IN

ZÁDEJTE NÁS VIDEOPÁSEK
O OPERACI
S JEDNÍM STEHEM

SSSR nepřestal . . .

dopisech veteránů, otištěných v sovětském tisku, zazněla i kritika, adresovaná státním činitelům, kteří se prý nestarají o osud navrátilců. Poslanec Nejvyššího sovětu Viktor Jakuškin prohlásil, že občané stále ještě neznají celou pravdu o válce v Afghánistánu.

Sovětský ministr zahraničí Edvard Ševardnadze u příležitosti výročí stažení sovětských vojsk předložil mírový plán pro Afghánistán, který má vést k definitivnímu zastavení bojů mezi kábulským režimem a mudžahídy a k ustavení nové, všeobecně uznávané vlády. Podle tohoto plánu by všechny afghánské složky doma i v zahraničí měly zahájit dialog pod patronátem Organizace spojených národů, uzavřít příměří a dodržovat nynější územní status quo do zvolení široce založené vlády. Budoucností Afghánistánu by se potom měla zabývat konference zástupců Sovětského svazu, Spojených států, Pákistánu a Iránu, k níž by byli přizváni zástupci afghánské vlády a opozice. Poslední fází pacifikace Afghánistánu by bylo přerušení veškerých dodávek zbraní a vojenského zařízení do země a odstranění všech zbrojních zásob. Ševardnadzeho plán počítá s demilitarizací Afghánistánu pod mezinárodním dozorem.

Ševardnadzeho plán, uveřejněný v listu Izvěstija, je variací mírového plánu, který loni v září předložil šéf kábulského režimu Nadžibuláh. Jeho ministr zahraničí Abdul Wakil sovětský plán uvítal, ale vyjádřil se zdrženlivě k návrhu na svolání konference supervelmocí, Pákistánu a Iránu. Jako všechny podobné dokumenty má Ševardnadzeho plán jednu zásadní vadu: vychází z toho, že by se Nadžibuláh měl plně podílet na všech jednáních, což organizace mudžahídů rozhodně odmítají. Představitelé odbojové koalice, která má základny v Afghánistánu, Pákistánu a Iránu, také Ševardnadzeho plán okamžitě odmítli. V pákistánském Pešáváru tak učinil Sibghatullah Modžadídí, president prozatímní vlády složené ze sedmi odbojových organizací. Premiér této vlády Abdul Rasúl Sajjáf řekl v pákistánském hlavním městě Islamabádu, že Sovětský svaz by měl konečně přestat s podporou loutkového režimu v Kábulu a navázat styky s islámskou vládou Afghánistánu. Prý by si tak v budoucnosti ušetřil mnohé nesnáze. Sajjáf nekritizoval jen sovětské návrhy. Stejně vehementně se vyjádřil k návrhu, podporovanému Spojenými státy, aby byl do hledání mírového řešení konfliktu v Afghánistánu zapojen bývalý afghánský král Záhir Šáh, žijící v exilu v Římě. Podle Sajjáfových slov je Záhir Šáh příliš starý, nemá sebemenší vliv a měl by zůstat v Římě.

Přední představitelé afghánských sil odporu shodně tvrdí, že Sovětský svaz nepřestal vojensky zasahovat do bojů v Afghánistánu. Podle Mohammeda Eshaka z hnutí Džamiat-i-islámí změnil Kreml formu, ale ne podstatu své politiky. President Modžadídí v této souvislosti řekl, že severní Afghánistán je nadále terčem útoků bombardovacích letounů, startujících ze základen v Sovětském svazu, a poukázal na rozdíly v americké a sovětské politice. Zatímco mudžahídi nedostávali v první polovině minulého roku žádnou pomoc ze Spojených států, dodávala Moskva kábulskému režimu po celý rok výzbroj v ceně přibližně tři sta milionů dolarů měsíčně. Předáci afghánských opozičních stran také tvrdí, že Sovětský svaz má v Afghánistánu nadále tisíce poradců. Také západní pozorovatelé se domnívají, že v Afghánistánu je nadále kontingent poradců, složený z přibližně tisíce civilistů hlavně v Kábulu, a z přibližně stejného počtu vojenských poradců, rozmístěných především na leteckých základnách v Kábulu, Šindandu a Bagramu.

Z Jižní Afriky . . .

ka a ta se zapálí, způsob s oblibou praktikovaný lůzou z ANC (African National Congress). 13. dubna r. 1986 Winnie M. pravila: "Spolu ruku v ruce, s krabičkami zápalek a svými nákrčníky osvobodíme tuto zemi." Kolem 172 případů "lynčování ohněm" bylo zaznamenáno v prvních třech měsících.

Nightline "Special" byl na jedno kopyto s tím, co o Nelsonu Mandelovi přinesla americká média v týdnu jeho propuštění z vězení, v němž si odpykal 27 let z trestu doživotí za pokus o násilné svržení vlády.

Zprávy médií týkající se Mandely a jeho "životní dílo" - ANC - jsou absolutně jednostranné. Nikde ani muk o jakém vlivu komunistické strany J. A. (SACP) na ANC, ani o veřejně prohlášených záměrech ANC užití násilí s cílem přeměnit Jižní Afriku v diktaturu o jedné, marxisticko-leninské straně.

11. února, v den Mandelova propuštění přehodili komunisté svůj prapor se srpem a kladivem přes pódium, z něhož ten mluvil. Komentátoři médií se o jeho existenci nezmínili, CBS se zaměřila většinou na Mandelovu "tvář", po vlajce ani památky.

Ve své zdravici vzdal Mandela hold komunistické straně za "vše čím přispěla boji o demokracii", vyzvednuv její pohlaváry coby patrioty do samých oblak. Newyorské Timesy tomu věnovaly větu, ztratí se kdesi na periférii článku mezi jiným povídáním, The Washington Post to ignoroval nadobro. Snímek s komunistickou vlajkou by čtenář v kterýchkoli amerických novinách marně hledal. Zato washingtonský deník The Post uveřejnil foto s několika pravičáky s plácačkami a na nich haknkrajc, dáváje tím čtenáři na vědomí, že konservativci, kteří jsou proti Mandelovi, jsou hitlerovci. (U nás kdo není s námi, je proti nám. Překl.)

30. července 1986 oznámil ředitel CIA W. J. Casey biografická data (uveřejněná příští den ve zprávě kongresu a od té doby k dispozici médiím), z nichž vyšlo najevo, že alespoň 16 z 30 členů výkonného výboru ANC bylo označeno za komunisty.

Početná politická prohlášení po léta pojí ANC s komunistickou stranou J. A. ANC boss Oliver Tambo v r. 1981 pronesl doslova: "Naše spojení není pouze papírovým spojenectvím. . . Je to živý organismus, vzrostlý z boje."

Ohledně násilí Johnny Makatini, sekretář ANC pro vzdělání, interviewován 9. října 1986 Newyorskými Timesy řekl: "Kdyby nás po revoluci měly zůstat ze 17 jen čtyři milióny (černých), bylo by to lepší než jak je tomu dnes." A Tambo Londýnským Sunday Times (8. září 1985): "Bílá sídliště přijdou první na řadu v boji proti apartheidu."

Newyorské Timesy se o Mandelovo schvalování partyzánské války a znárodnění dolů a průmyslu valně nezajímají. Jak Christopher Wren ve své zprávě z 16. února t. r. uvedl, Mandela "zdůraznil, že taková byla "existující politika ANC, kterou podporoval, k ní ale nepodněcoval."

Co za vládu si ANC přeje? V Litvě rozený, Joe Slovo, je jediný běloch v hierarchii ANC; zpravodajské zdroje ho považují za muže Moskvy. Slovo se všemi čtyřmi stavěl za marxismus, to nejlepší z nejlepšího pro Jižní Afriku. Zde je co o něm řekl: "Věříme, že marxismus jasně staví systém zakotvený v hluboce usazené demokracii a právech jednotlivce (tím nás také krmili. Překl.), systém, který jen tehdy může být vskutku dosažen, získá-li společnost jako celek kontrolu a řízení všeho svého bohatství a zdrojů." (Jako příklad viz Etiopii, Vietnam, Kubu, Nicaragu, Mozambik, atd. Překl.). K tomu dodal: "Gró pramenů lidskosti nikdy nebude užito k dobru prostředků lidskosti, pokud ty nejsou majetkem veřejnosti a pod demokratickou (sic) kontrolou."

Vinu na krachu socialismu ve Východní (. . . a Střední . . . - překl.) Evropě svádí Slovo na selhání vedení, nikoli filosofie. I když k vládě o více stranách mlčel, prohlásil, že ne všechny státy s jednou politickou stranou "se ukázaly být autoritativními"; v čele některých stojí vskutku ti nejlidštější vůdcové." (Příklad, bohužel, neuvedl. Překl.) Čeho si především u nich cenil, byla role, kterou hráli při ochraně kmenového, ethnického a oblastního štěpení."

Slovy komunisty deníku The Washington Post Haynese Johnsona vyjádřeno, Mandela "živě připomíná velikost" Martina L. Kinga ml. Johnson a zbytek médií by měli upřít ostřejší pohled na muže - a politiku - jež se chtějí zmocnit Jižní Afriky.

Autoři - Joseph C. Goulden a Reed Irvine, kolumnisti The Panama City News Herald, jinak spolupracují s Accuracy In Media. - Přel. -EH-

*When you have questions
about investing...*

*see the
Banking Professionals.*

At the Affiliated Bank/Western National we take a personal interest in our customers. We take the time to listen to your needs, answer your questions and discuss your investment alternatives.

We offer a complete range of financial services including discount brokerage and insured tax-exempt Unit Investment Trusts

The Affiliated Bank/Western National... we have the personalized service you need and the investments you want to help you effectively manage your money.

Affiliated Bank/Western National

5801 West Cermak Road
Cicero, Illinois 60650

6001 West Ogden Avenue
Cicero, Illinois 60650

Phone 454-2000

DEPOSITORS
INSURED UP TO
\$100,000

FDIC

**"Je největším praktickým dobrodiním
dopustit se několika málo chyb záhy
v životě."**

Za posledních dvacet let byly o něm popsány stoby papíru, odvysílány hodiny relací. A podle dějinami osvědčeného přísloví, že doma nikdo není prorokem, byl nám představován jako zrádce, zaprodanec, rozvratník, samozvanec, ba d'ábel sám. - Je to spisovatel a dramatik, který dvacet let neviděl doma vytištěnou ani jedinou svoji řádku, dvacet let neviděl ani jediné představení své hry na českém profesionálním jevišti, dvacet let nevycestoval ani na Východ ani na Západ a dvacet let nikdo nesměl spatřit jeho tvář na televizní obrazovce. Ve světě sklízely jeho hry úspěchy, jeho spisy byly překládány do cizích jazyků, byl odměňován významnými zahraničními literárními cenami. Doma byl pivovarským dělníkem nebo těžce manuálně pracoval ve vězení. Na trhu světové kultury, stejně jako v ekonomice, je vysoká konkurence, úspěchy se nedají předstírat a ceny se neudělují z protekce. Člověk se může prosadit jenom vysokou kvalitou své práce.

"Jsem spisovatel a píšu to, co chci, a ne to, co by na mně chtěli jiní, a angažují-li se jinak, než svou literární tvorbou, dělám to prostě proto, že to cítím jako svou přirozenou lidskou a občanskou povinnost."

Proč strávil Václav Havel téměř pět let svého života ve vězení? Protože nebyl nikdy jiný než dnes. Protože v dubnu 1975 žádal otevřeným dopisem Gustáva Husáka, aby zvrátil míru své historické odpovědnosti za osud této země. Protože vystoupil na obranu nespravedlivě stíhaných občanů. Protože v Chartě 77 žádal o dodržování zákonů a o dialog. Dnes tak módní slovo dialog bylo ve chvíli, když je Havel vyslovil v Chartě, posuzováno jako trestný čin podvracení republiky.

"Ve jménu socialismu a šťastného života proti rozvratníkům a samozvancům" doléhala na Havla od poloviny ledna 1977 po čtyři měsíce zuřivá novinová kampaň hodná Goebbelsova hesla, že stokrát opakovaná lež se stane pravdou. Byl to masakr na duši bezbranného člověka ve vězeňské cele.

Při druhém zatčení v r. 1979 mu bylo před procesem nabídnuto, že může vycestovat na studijní pobyt do USA. "Odmítl jsem jej z mnoha důvodů: Ze solidarity se svými přáteli; proto, že když jsme si jisti svou pravdou, nezdá se mi být chlapecké utíkat od následků toho, že ji zastáváme; ale i prostě proto, že se nechci stát emigrantem." Byl odsouzen k trestu vězení na čtyři a půl roku nepodmíněně.

Když ho v lednu 1983 ve čtyřicetistupňové horečce s těžkým zápallem plic převáželi z věznice Plzeň-Bory na Pankrác, byl v poutech a měl pocit, že zemře - ale nepožádal, aby mu pouta sňali - bránila mu v tom hrdost vězně. A po propuštění z vězení na otázku, zda někdy pocíťoval ke svým vězňům nenávisť, odpověděl: "Nenávisť neumím a jsem tomu rád. Když pro nic jiného tak už proto, že nenávisť kalí zrak a tím znemožňuje hledat pravdu."

Po návratu z vězení zůstal ve vlasti, ačkoliv na Západě mohl mít klid, slávu a dobré bydlo. "Můj buržoazní původ ve mně probudil (nebo přesněji: posílil) cosi jako sociální cit, totiž odpor k nezaslouženým výsadám, k nespravedlivým sociálním přehradám, k jakékoli rodové či jiné předurčenosti k tak zvanému vyššímu postavení, ke každému ponižování lidské důstojnosti. Myslím, že všichni by měli mít, pokud možno, stejné šance." Ti, kdož počítají s tím, že Havel usiluje o obnovení "buržoazního pořádku", se hluboce mýlí. Narodil se sice v podnikatelské rodině (1936), ale od svých dvanácti let se musel velmi těžce protloukat, všechny školy absolvoval při zaměstnání, na vojně byl dva roky, u divadla začínal jako kulisák a oženil se (1964) s dívkou ryze proletářského původu; jeho žena Olga podnes zůstala pilířem jeho života a nejpovolnějším kritikem jeho počínání. A pokud mu chybí nějaký talent, je to talent k braní. Svě literární ceny rozdává přátelům v existenční nouzi a považuje to za samozřejmé.

"Nejsem komunist ani antikomunist a kritizují-li svou vládu, pak nikoli proto, že je komunistická, ale proto, že je špatná."

Václava Havla jsme viděli 15. ledna 1989, jak rozpačitě stojí s kyticí růží před parlamentem, neboť se mu nepodařilo proniknout k soše sv. Václava, aby je tam položil na památku Jana Palacha. Druhého dne byl na Václavském náměstí zatčen a 21. února odsouzen k 9 měsícům trestu vězení v druhé nápravné skupině. Doma se zvedla vlna a ve světě uragán protestů. Havel byl 17. května podmíněně propuštěn a Miloš Jakeš usoudil, že Havla už zavírat nemůžeme, protože hned protestují všechny hlavy států.

Za půl roku zmasakrovali bezbranné mladé lidi, kteří měli jen pisně, rozžaté svičky, holé ruce a v nich růže. Ustrnulý čas dějin vystartoval k rekordnímu sprintu, vypukla revoluce a byla ze Západu podpořena zásilkou zbraní: 12.000 tulipánů z Holandska a 50.000 růží z Portugalska. V čele bezbranné "sametové" revoluce stanul Václav Havel se závazkem k tezi filozofa Jana Patočky: "Skutečnou zkouškou člověka není, jak splní roli, kterou si sám vymyslel, ale jak splní roli, která mu byla osudem přisouzena."

Václav Havel odpoví: "Nikdy bych z ruky nepustil něco, co nepovažuji za hotové."

A heslo prezidenta Osvoboditele proměňuje na "Pravda a láska zvítězí".

12. 12. 1989 (Informační centrum Československé divadelní obce)

Václav Havel za svou spisovatelskou činnost a svůj boj za lidská práva byl odměněn významnými cenami - v roce 1986 v Holandsku cenou Erasma Rotterdamského, Mírovou cenou německých knihkupců v roce 1989 ve Frankfurtu nad Mohanem a Cenou Olofa Palmeho v roce 1989. Při jednáních v norském parlamentu pro udělení Nobelovy ceny míru byl mezi třemi nejvážnějšími kandidáty.

Práce mého srdce

Člověk, tot' zajisté schopnost k lásce, ale též k bolesti. A k nudě. A k špatné náladě, zachmuřené jako deštivé nebe. Dokonce ani ti lidé, kteří mají pro báseň cit, nežijí jenom v radosti z básně, protože jinak by nikdy nevypadali smutní. Uzavřeli by se do básně a plesali. Celé lidstvo by se zavřelo do básně a plesalo a už by vůbec nemuselo tvořit.

Člověk je však uzpůsoben tak, že se raduje jen z toho, čemu dává tvar. Že může báseň vychutnat, jenom když se k ní povznese. Tak jako krajina spatřená z vrcholku hor zakrátko v srdci zvětrá, neboť má smysl jen tehdy, je-li vytvořena z únavy, z určitého rozpoložení svalů, a když sis odpočal a prahneš po další chůzi, začne tě náhle nudit a nemá ti už co dát, stejně je tomu s básní, pokud se nezrodila z tvého úsilí. I báseň jiného člověka je totiž zas jen plodem tvého úsilí, tvého vnitřního vzestupu. A plné sýpky vytvářejí jenom lenivce bez lidské hodnoty.

Po lásce nemohu sáhnout, jako by byla kdesi v zásobě: je to především práce mého srdce. Lásku ti neposkytuje určitá tvář jako dar, stejně tak jako ta šťastná pohoda nebyla v krajině, nýbrž v tvém stoupení vzhůru. V tom, že jsi zmohl horu. Že jsi zakotvil v nebi.

Stejně je tomu s láskou. Že by bylo možné ji potkat, je jen iluze, protože lásce je třeba se učit. Klame se člověk, když bloudí životem, aby se nechal dobývat, když se vzrušuje pouze krátkými vzněty a doufá, že potká onu velikou horečku, která ho zapálí pro celý život. Jeho srdce - dosáhne jenom chabého vítězství, neboť je duševně chudý a zmohl jen maličký

pahorek.

Stejně tak nelze spočinout v lásce, pokud se den ze dne neproměňuje, jako je tomu v mateřství. Ty však chceš ve své gondole usednout a stát se zpěvem gondoliéra na celý život. A v tom se mýlíš. Neboť co není vzestupem nebo přechodem, to ztrácí význam. Pokud se zastavíš, najdeš jen nudu, neboť už ti krajina nebude míti co říci.

A místo abys zavrhl sebe, zavrhněš ženu.

Antoine de Saint-Exupéry,
Citadela. F. T.

Shearson Lehman Hutton Sponsors PBS Broadcast of Czech President Havel's Audience With History

On December 29, 1989, playwright Vaclav Havel was elected president of Czechoslovakia. On January 10, 1990, he attended a performance of his one-act play, *Audience*, which was performed in public in his native country for the first time. Shearson Lehman Hutton has underwritten *Havel's Audience With History*, a program documenting the dissident playwright-turned-president seeing *Audience* performed in public in Czechoslovakia for the first time, as well as an exclusive half hour interview with him following the performance.

Havel's Audience With History will premiere on the Public Broadcasting Service, Friday, April 20, at 10 pm. Check your local listings for the PBS station in your area.

Navštivte svobodné ČESKOSLOVENSKO 1990

Skupinové odlety do Prahy a Bratislavy z Chicaga či New Yorku za nejlevnější ceny.
Data odletů: 10. a 25. května, 7., 21., 25. a 28. června, 5. a 19. července, 2., 16. a 30. srpna, 7., 15. a 27. září.
Pobyt je na 16, 21 a nebo na 30 dní a může být prodloužen až na 90 dní.
Do Frankfurtu za snížené ceny:
Do 2. května jen 399.00 dol., okružní cesta
Od 15. do 31. května a od 1. října do 31. října 529.00 dol.
Od 1. června do 30. září 599.00 dol. plus daň.
Cesta musí být rezervována a zaplácena do 28. února 1990.
Do Vídně, okružní letenky:
od 1. do 31. března 529.00 dol., od 1. do 30. dubna 569.00 dol..

Pronajmutí aut ve Frankfurtu a ve Vídni za velmi výhodné ceny.

Zavolejte a nebo napište o podrobné informace!

 WEBER TRAVEL AGENCY

6805 W. Cermak Rd., Berwyn, IL. 60402
TEL. (708) 749-1333

KGB a špionáž

Bývalý major sovětského KGB, který v roce 1980 uprchl na Západ a žije nyní ve Spojených státech, poskytl zástupcům pozoruhodné informace o činnosti sovětského Výboru státní bezpečnosti, zejména v souvislosti s atentátem na papeže Jana Pavla II. roku 1983. Viktor Šejmov odpovídal na otázky novinářů na tiskové konferenci ve Washingtonu. Jako odborník na komunikační zpravodajství pracoval v KGB 9 let až do svého útěku do Spojených států roku 1980. Uvedl, že byl roku 1979 služebně ve varšavské odbočce KGB, když tam přišel telegram, podepsaný tehdejší šéfem státní bezpečnosti Andropovem. Telegram žádal informace "jak se fyzicky přiblížit k papežovi". Šejmov vysvětlil, že se v KGB těmito slovy označuje vražda. Úředníci a agenti této organizace nemluvili podle něho o usmrcování nikdy přímo, vždycky jen v eufemismech. Šejmov vyjádřil přesvědčení, že pokus zastřelit papeže roku 1983 byl důsledkem Andropovova telegramu; že jej tedy zosnovala KGB.

Italská prokuratura obvinila po atentátu dva bulharské diplomaty a zaměstnance římské kanceláře bulharských aerolinií z účasti na spiknutí k vraždě papeže. Římský soud však roku 1986 zrušil obžalobu proti nim pro nedostatek důkazů. Podle italských zákonů se tento rozsudek nerovná zjištění nevinoty obžalovaných. Šejmov řekl, že KGB často používala bulharskou špionážní službu k pochybným operacím a že atentát na papeže Jana Pavla II. byl proveden na příkaz z Moskvy. Papež byl 13. května roku 1983 na římském náměstí Svatého Petra těžce zraněn střelnou ranou, vypálenou tureckým občanem Mehmetem Alim Agčou, který si v Itálii odpykává trest doživotního vězení a který označil uvedené bulharské úředníky za spoluvíníky. Italská prokuratura nyní Šejmovo odhalení bedlivě zkoumá. -RFE-

Marie Holková

Tisíc tomu let

Ilustroval Z. Burian

Pokračování z min. čísla

Když Ptáče převzal z jeho rukou uzdu, zmizel posel v širokém vchodu do hradní síně.

Ptáče pomalu prováděl Siváka, aby jej po dlouhé a rychlé jízdě trochu ochladil. Při tom si ho se zálibou prohlížel. - Pěkné zvíře! Až on bude jednou mít svého koně a na něm pokluše po boku knížete Václava, to bude radost! Však to již dlouho nepotrvá! Podiven mu slíbil, že ho brzy začne učit, jak obratně jezdit na koni, ba i s dřevcem jej naučí dobře zacházet, aby se jednou na knížecích hrách mohl utkat s cizím panošem pro slávu svého pána. -

Již asi po páté provádí chlapec koně a dále spřádá svoje sny do budoucna. Pak také dostane silný pás a těžký meč. Běda nepříteli, který by se odvážil do naší země! S nespočetným množstvím statečných mužů bychom vyjeli proti němu, ale já bych byl ze všech nejstatečnější. Do první řady bych popojel, vysoko nad hlavu pozvedl ostrý meč a pak - vy šelmy nepřátelské, běda zubům, které byste vycenily na náš český lid!

Ptáče zapomíná, že nesedí ještě na koni a není v boji. Jako by neviditelný meč svíral, zatal ruku v pěst a mává jí ve vzduchu.

Hlasitý hovor vytrhuje hocha ze snění. Ruka mu rychle poklesla, neboť z hradu vychází kníže Václav ve třpytném, bohatě zdobeném plášti, po jeho boku kráčí Podiven a po druhém posel. Několik mužů hradní družiny je následuje. Ptáče rychle odvádí Siváka stranou. Nechce, aby si posel povšiml, že kůň ještě nedostal píče.

Zatím co Ptáče odvádí koně do stájí, kráčí kníže s družinou k hlavní bráně. Na nádvoří doposud hlučí chumel dětí. Některé běhají po čtyřech, jiné jim sedí na zádech a popohánějí je jako koně. Občas se některý koníček převalí, jezdec udělá kotrmelec a ostatní se mu hlučně smějí.

Dětský křik vzbudil také pozornost knížete. Pohlédl směrem k nim a usmál se. Snad při tom vzpomněl na vlastní bezstarostné dětství. Proto když Mstina, starý, vousatý voják s dlouhou jízvou na tváři, mrzutě zavolal na děti, aby se ztišily alespoň v přítomnosti knížete, Václav jen mávl rukou a řekl: »Zakaž potůčku bublat, květině vonět a dítěti hlučet! Jejich křik slyším zcela rád. To se z nich ozývá budoucí síla, odvaha a statečnost mého lidu. Tys, Mstino, jistě také nebyl kdysi tichý hoch.«

Mstina se pitvorně zašklebil. Měl to být úsměv, ale dlouhý šrám na tváři dával mu divný ráz. Přejel si začernalou rukou obličej a řekl žertovně: »Býval jsem divoch a křikloun veliký, ale tomu je již tak dávno,

že sám v to přestávám věřit. Když jsem vyrostl z dětské košilky, hlučel jsem méně, ale víc přidal na ráně. Ta jízva na tváři, ta není od přátelského pohlazení!«

Přiblížili se k bráně. Strážce stály v řadě se vztyčenými meči a vzduchem zahlaholil mocný zvuk troubení. To bylo znamení, že se ke hradu blíží vzácná a vítaná návštěva.

Kníže přistoupil blíže k valům a zalconěným zrakem se zadíval na cestu pod hradem. Po té se blížila skupina jezdců. Již lze rozeznat jednotlivé postavy na koních, již vidí Václav uprostřed hloučku zbrojnošů štíhlou, hrdou postavu bratra Boleslava.

Lehký povzdech unikl jeho rtům. Zamyslí se při pohledu na blížící se družinu, až ho hlas poslův vytrhl ze zadumání.

»Hle, můj pán si pospišil, aby tě, jasný kníže, co nejdříve spatřil. Dobře, že je můj Sivák rychlý jako šíp, jinak bych byl sotva postačil oznámit příjezd našeho knížete na pražský hrad.«

Na tato slova Václav neodpověděl. Popošel dále, prošel branou a vstoupil až na most, vedoucí z hradního vchodu ven. Jeho družina jej následovala a již tu také byli hosté.

S krásného, černého hřebce seskakuje mladý kníže Pšovanů a přistupuje ke knížeti pražskému. Má kabátec z drahé látky, sahající mu do půli stehén, lemovaný vzácnou kožíšinou. Po boku se mu houpe krátký mečík, připevněný na třpytném páse, obepínajícím štíhlé boky knížete. Na hlavě má čtyřhrannou čapku hranostajem zdobenou, zpod které splývají až na ramena vlasy zvláštní barvy. Lesknou se v slunci jako měď a také krátký vous Boleslavův má tento červenozlatý odstín lesknoucí se mědi. Hnědé oči svítí vnitřním žářem nespoutané vůle a dodávají obličej mladého knížete výbojného výrazu.

Již přistoupili oba bratři k sobě a objali se na pozdrav. Jak málo jsou si podobní! Václav je mohutného, statného těla, je to takřka obr, avšak jeho obličej prozrazuje bytost mírumilovnou a vážnou. Boleslav je menší a štíhlejší, však jeho tvář - toť ztělesnění nebezpečných vnitřních plamenů. Nevíš, zda se tento oheň rozhoří pro dobro či pro zlo, zda zahřeje rodinný krb či zapálí krov nad hlavou.

»Buď mi vítán, drahý bratře,« první promluvil kníže český. »S radostí jsem naslouchal slovům tvého posla, když mi sděloval, že se svou družinou na cestě ke mně.«

»I já jsem potěšen, že se shledávám s tebou ve zdraví,« odpověděl Boleslav.

Pak přistoupil k vznešenému hostu Podiven a na stříbrné misce mu podal chléb a sůl.

»Přijmi pohostinství těch, pod jejichž střechu vstoupíš, vzácný kníže! Přijmi dar naší země a buď nám všem upřímně vítán!« Vážně pronesl tato slova Podiven a kníže Boleslav ulomil kousek chleba, osolil a vložil do úst.

Po tomto obvyklém uvítání ujal se Mstina koně knížete pšovského, neboť Boleslav kráčel dále pěšky po boku svého bratra. Ostatní je následovali.

Cestou se vyptával Boleslav, co nového se událo v zemi i na hradě, a zda je zdráva matka Drahomíra.

Oznámení úmrtí

Oznamujeme svým členům smutnou zprávu, že zemřel náš drahý přítel a člen, pan

Frank Bečica

obydlí 2333 Park, N. Riverside, Ill.

Narodil se 14. prosince 1913 v Javorovci na jižní Moravě.

Zemřel 15. dubna 1990 ve věku 76 let.

Byl členem Čsl. obce legionářské, odb. Chicago.

Pohřeb drahého zesnulého se bude konat v sobotu, 21. dubna 1990

v 11 hod. dopoledne z pohřebního ústavu Mařík synové, 6507 W. Cermak Rd., Berwyn, Ill. na hřbitov Woodlawn.

Zanechává zde:

Emilie Bečicová, sestra; Jan Kurial, Ant. a Jiří Bečica, synovci; Marie Kocincová, Ludmila Dvořáková, Anna Frolová, Marie Lakomá, Stanislava Burdejová a Marie Sefcikova, neteře.

Návštěvní hodiny v sobotu od 9 do 11 ráno.

Čsl. obec legionářská

Dr. L. Rozbořil, předseda

Jaroslav Šperl, jednatel

Český národní hřbitov v Chicagu

Již přes 100 let dobře slouží potřebám československé krajanské veřejnosti v Chicagu a okolí.

Pohřbívání do země, zehem a do krypt MASARYKOVA MAUZOLEA s křídly Dr. Ed. Beneše a Gen. M. R. Štefánika.

Obstaráme letní i zimní zdobení hrobů, jakož i bronzové náhrobní tabulky, kamenné pomníky a ostatní potřeby a služby spojené s údržbou.

Tel. 788-8442. 539-8442

5255 No. Pulaski Rd.

CHICAGO, IL 60630

Poslouvejte nás rádiový program každou neděli v 9 hodin ráno na WCEV 1450

Tisíc tomu let

Ilustroval Z. Burian

Zatím umístil Ptáče Siváka ve stáji mezi ostatními koňmi a byl zavolán tlustým kuchtíkem Perchtou do kuchyně, aby pomohl nosit vodu, neboť večer bude k počtě Boleslavově velká hostina.

Kuchyni se již táhla vůně opékaného masa, napíchnutého na rožni, a ohniště sálalo mocným žářem. Služebnictvo se zabývalo škrábáním drůbeže, nošením vody do velikých kotlů a příkládáním mohutných polen do ohně. Rozčilený, spěchem a žářem červený a upocený Perchta pobíhal mezi podřízenou čeledí, tu huboval, tam popoháněl a rozkazoval. Zná dobře knížete Boleslava a ví, že dobrým soustem jistě nepohrdne. Má štědrou ruku a často již Perchtu odměnil za dobře upravený pokrm. Ani dnes nechce kuchtík přijít o pochvalu a odměnu, proto připravuje jídla s takovou péčí.

Již po třetí běží Ptáče k hradní cisterně pro vodu. Zahlédl knížecí průvod s hosty. Uhnul stranou, aby byl zastíněn mohutným kmenem lípy, ale sám si mohl dobře prohlédnout mimojdoucí. Se zájmem pozoroval mladého, vznešeného muže, jdoucího po boku knížete Václava. To asi bude kníže Boleslav – v duchu hádal. Jak zvláštní tvář má tento host! Ptáče pocituje nevy-světlitelnou úzkost, když vidí svého milovaného knížete po boku toho podivného muže.

A tam – hle – známý obličej, zrzavý vous a hromotlucská postava! To je přece Hněvsa, který odvedl Ptáčeti milou sestřičku. Chlapec si povzdychl. Kdyby tak mohl přistoupit k tomu nevlídnému muži a zeptat se ho, co dělá Jelinka, zdali je zdráva a zda mu něco nevzkázala? Však kdož ví, zda by mu vůbec odpověděl, a zvláště nyní, kdy jde s knížecí družinou, nemůže ho oslovit. Snad večer při hostině, až bude Ptáče roznášet džbány medoviny mezi hosty, až se pod vlivem dobrého nápoje rozváže Hněvsův jazyk víc než obvykle, pak se odváží Ptáče s ním promluvit.

Průvod přecházel v bezprostřední blízkosti, takže hoch zcela zřetelně zaslechl slova Boleslavova:

« Manželka moje Biagota ti posílá dar. Byl na mém hradě kupec z Byzancie a nabízel překrásné věci ze zlata. Biagota má v oblibě lesklé ozdoby, jí pro radost jsem tedy skupil mnoho věcí a posílá ti z nich jeden skvost s prosbou, abys přijel s námi slavit posvícení. Chce se ti pochlubit dětátkem, které se nám narodilo. »

Odpověď Václavova zanikla již v šumu a hluku, způsobeném kroky chodců i koní.

Průvod přešel a Ptáče vystoupil ze svého částečného úkrytu, aby si pospíšil ke studni. Jistě se již Perchta zlobí, že dlouho s vodou nepřichází.

Osudný večer kováře
Střezislava

Rozlehlá hradní síň hlaholila zvucnými hlasy pánů, kněží a zbrojnošů. Občas se ozve úder tvrdé pěsti o dubový stůl, zařinčí zbraň o hranu lavice a zarachotí mísy, na nichž služebnictvo přináší a odnáší jídlo.

Večere je téměř u konce, proto se ženy vzdálily do svých komnat, neboť se jim nesluší přihlížet, kterak mužové popíjejí medovinu a bujně vtípkují vojáckým způsobem.

Po odchodu kněžny a jejích společnic rozvázala se hlučná zábava.

Ptáče pobíhá v pestrém svátečním šatě z kuchyně do hodovní síně, prolétá se mezi povykujícími zbrojnoši a nosí plné kovové džbány vonného nápoje. U panského stolu se pije z pohárů medovina i víno, z cizích krajů přivezené, u stolu knížecích družin se spokojují jen s medovinou v důkladných konvicích.

Knížeti Boleslavu žhnou oči černavými plaménky, v záři loučí se mění barva jeho vlasů a vousů do nachova, i jeho šat se třpytí barvou krve a zlata. Ptáče pocituje podivný nepokoj, kdykoliv zalétne jeho zrak na tuto rudou postavu.

Ani kníže Václav nepohrdá lahodnými nápoji. Zdá se, že rudý zevnějšek vedle sedícího bratra nikterak neruší jeho veselou náladu.

I kněz Pavel s ostatními spolubratři se zúčastnil hostiny. Jeho pohár s medovinou je však takřka plný a nápoje z něho neubývá.

« I Pán náš, Ježíš Kristus, radoval se s hodujícími na svatbě v Káni Galilejské, proč tedy nepiješ, otče Pavle? » obrátil se Václav na staříckého kněze.

« Jen ohled na velký počet mých let mi brání, bych si připíjel častěji s tebou, můj kníže, » omlouval se Pavel. Pak pokračoval v rozhovoru s vedle sedícím, Ptáčeti neznámým knězem, o stavbě nového kostela sv. Víta.

« Bude to první kamenný stánek boží v naší vlasti, » zaslechl Ptáče, » bude jistě chloubou a slávou naší země po staletí. Jeho pevné zdi, po novém způsobu stavěné, budou důkazem, že Čechové jsou pokročilí, vzdělanost jiných velkých národů snadno se přizpůsobující. »

« Že chrám bude zasvěcen svatému Vítu, jehož rámě kníže dostal darem od krále Jindřicha, to považuji za dobré znamení, » řekl druhý kněz. « Vždyt tento dar byl důkazem přátelství a míru mezi oběma panovníky. Tak bude chrám hlásat celému světu, že český lid a jeho kníže touží povždy žít v míru a také sousedům pokoje popřát. »

« Hola, hochu, pospěš naplnit prázdný džbán, hrdla nám vysychají, » křičel kdosi na Ptáče od vedlejšího stolu.

Ptáče přistoupil. To Hněvsa hulákal, zvedaje za smíchu ostatních svou konvici dnem vzhůru. Hoch uchopil veliký džbán, stojící uprostřed stolu, z něhož si vždy všichni nalávali do konvic a pospíchal do kuchyně pro novou dávku medoviny. Pak se ho zeptám na Jelinku, umiňoval si, ale nepocítoval k tomu mnoho odvahy, neboť se obával, že jej Hněvsa hrubě odbude a s ostatními muži se mu vysměje. Tak se zamyslel, uvažuje v duchu, má-li Hněvsu oslovit či nikoli, že by byl málem vrazil do svého starého přítele Podivena. Ten právě vycházel ze síně, neboť ho kníže poslal pro kováře Střezislava.

« Pozor, pozor, Ptáče, snad jsi také nepil medovinu, že nevidíš na cestu? » zvolal žertovně na svého svěřence.

« Víím, že to mám zakázáno a umím poslouchat, » odpověděl chlapec, jemuž nikterak nebylo do žertu.

« Tedy jsi byl tak zamyšlen? Zdá se, že se neveselíš a neraduješ jako ostatní; co se ti stalo, můj hochu? » zkoumavě se díval Ptáčeti do tváře.

« Podívane, vidím zde Hněvsu a rád bych se ho zeptal na Jelinku. Ale netroufám si a to mne trápí, » přiznal se Ptáče.

« Snadná pomoc! Počkej jen, co se vrátím se Střezislavem, sám se Hněvsy na dívčinu zeptám. Nyní musím pospíšit pro kováře. Pšovskému knížeti se poškodila na plášti drahá spona, jen Střezislav ji dovede opravit, ten rozumí takové jemné práci, » řekl Podiven a vyšel do tmavé noci.

Ptáče byl potěšen. Co Podiven slíbil, to vždy také splnil, ví tedy Ptáče, že se doví ještě dnes o Jelince.

V hodovní síni pokračovala bujná veselice. Kněží však jeden po druhém se zvedali a odcházeli, neboť půlnoc byla nablízku. Ale obě knížata vytrvala dále v družném hovoru, chvílemi přerušovaném výbuchy smíchu a veselými výkřiky ostatních.

Do této vřavy vstoupil Podiven se Střezislavem. « Hle, náš dovedný kovář! » zvolal kníže Václav a laskavě kynul přichozímu na pozdrav.

« Ty prý se dobře vyznáš v jemné práci kovu, » oslovil Střezislava odměřeně Boleslav.

« Jsem jen hradním kovářem, » odpověděl Střezislav skromně, » ale pro našeho knížete jsem opravoval mnohý klenot a rád bych prospěl i tobě, šlechtný pane! »

« Nuže, podívej se zde na tuto sponu! Právě se mi porouchala a rád bych s ní zítra opět spjal svůj plášť. »

Při těchto slovech sundal s pláštíku, volně mu visícího na rameni, krásnou, zlatou sponu. Střezislav vzal lesklou věc opatrně do svých mohutných, mozolnatých rukou. Pak se usmál a řekl:

« Snadná věc. Spinadlo se jen trochu prohnulo. To mohu ihned napravit. »

A nežli se přihlížející nadáli, učinil svými prsty nepatrný pohyb, načez opět lehce seplal Boleslavův plášť.

« Což jsem neřikal, jak jsou dovedné ruce Střezislavovy? » potěšen zvolal Václav. Také na tváři Boleslavově se objevil úsměv. « Sám jsem nemyslel, že to bude tak rychle spraveno. Měj můj dík, kováři, a zítra si přijď pro odměnu. »

« Nežádám odměny. To málo, co jsem mohl učinit pro tvé potěšení, kníže, učinil jsem s radostí. »

Pokračování na str. 8

Paříž oslavila
čs. symbol
svobody

RFE - Mr. Slaviček

Radost a dojetí, jak jinak charakterizovat pařížské setkání prezidenta francouzského parlamentu socialisty Rolanda Fabiuse s Alexandrem Dubčekem začátkem března v průběhu jeho oficiální návštěvy v Paříži. Pařížský parlament připravil Alexandru Dubčekovi přijetí skvělé. Roland Fabius prohlásil, že pro Francii člověk Alexandr Dubček představuje živý symbol svobody. Dojetí bylo všeobecné. Alexandr Dubček sám označil svou návštěvu v Paříži za cestu politickou, vyjádřenou především setkáním s prezidentem Francouzské republiky panem Mitterandem, který přece podporoval československou disidenci i v dobách, když to v Praze nebylo příliš v módě. Není se tedy co divit, že cesta Alexandra Dubčeka do Francie byla především cestou vzpomínek na rok 1968. Všechny francouzské sdělovací prostředky zdůrazňovaly především Dubčekovu věrnost ideálům roku 1968 - tedy socialismu s lidskou tváří. Ze všech komentářů a zpráv, které jsem četl a poslouchal ve francouzském tisku, rozhlasu a televizi, mně připadala nejvýstižnější krátká poznámka mladého pařížského reportéra deníku Liberation Pierra "haskiho", který se právě vrátil z Prahy. Ve svém komentáři o Dubčekově návštěvě psal, že cesta symbolu roku 68. na břeh Seiny připravuje cestu do Paříže jinému symbolu - symbolu dnešního vzdělaného Československa, totiž prezidentskou návštěvu Václava Havla ve Francii, která se uskutečnila od 19. března. Po socialistické Francii patří pařížské úterý Alexandra Dubčeka především návštěvě francouzského senátu a jeho předsedovi Allainu Poherovi. A když už jsme u symbolů, i když o tom dnes mluví málokdo, je třeba připomenout, že pro Čechy a Slováky ve Francii po roce 1968 to byl právě Allain Poher, který se v této zemi obětavě staral o české malíře a studenty, které konec Pražského jara přivedl do francouzského exilu. Alexandr Dubček si do své agendy na úterý ještě kromě tiskové konference pro všechny novináře napsal ještě setkání s A. J. Liehmem a s bývalým kulturním atašé v Paříži z roku 1968 básníkem Fleischmannem, který dnes žije rovněž nad Seinou. A večer před odjezdem z Paříže zpátky do Prahy si Alexandr Dubček řekl nashledanou s Čechy a Slováky, kteří žijí ve Francii na čs. velvyslanectví v Paříži.

Marie Holková

Tisíc tomu let

Ilustroval Z. Burian

Upozornění

V pátek 20. dubna v 8 hodin večer budou dávat na Channel 11 "American Playhouse" divadelní hru Václava Havla LARGO DESPERA O, což nás všechny jistě bude zajímat.

ETUDY PRO PANI I.

Jan Čep

JEDNA

Uhrančivé oči žalu, dívka s bílými pažema zkříženými na prsou, s ústy pootevřenými - ó, co ti udělali, tvé srdce tě táhne, příliš těžké, ke dnu temných vod, Bože můj! Uhrančivé oči smrti, zrádná teskoto osamělých pěšin, vábničko zlá! Kouzlo černého flóru! Čísi modlitba ještě bdí, když naše rty oněměly! Maria Panno, při mně stůj! Obrat' magnetku vůle, tíhnoucí k pólu věčného zmaru! Bože můj, ne já, nýbrž Ty! Srdce člověka bez Tebe je těžké, posedlé svou vlastní záhubou! Zachraň nás od nás samých, Lux Perpetua! - Však slyš, odkud ten trylek? Záhado věčně dráždivá, lani ustavičně se skrývající, lovci chimér. Jeho samotu a nekonečný cíl! -

DVĚ

Jaké probuzení! Výheň síry a hrozivé hučení hromu! Slunce nevidět, jsou teprve čtyři hodiny zrána, nebe je pokryto žlutými mračny, pekelně světélkujícími, která vrhají zlý odlesk na užaslou zemi. V hlubinách obzoru to bublá a vře jako v tajemném kotli, který za okamžik vychlí ohnivou záplavu zkázy. Slunce dosud nevyšlo a možná, že vůbec nevyjde. Možná, že jsme je včera viděli naposled. Přichází Bůh v rachotu hromu, s žezlem zsinalých blesků, s požárem síry. Úzkost svírá srdce, spánek prchá s očí, je zbytečno spát, možná, že už vůbec nebude potřeba spát, že jsme včera uléhali ke spánku naposled. Naposledy jsme viděli zemi a nebe a měsíc a hvězdy lidskýma očima, naposledy jsme se utekli do líbezného klamu přátelské družnosti a naivních sympatií, které mají, hlupáckové, za to, že potrvají věčně. Otvírá se hrozná nekonečnost a neměli jsme ani času rozloučit se s tím, co nám přirostlo k srdci. Viděli jsme to naposledy a nevěděli jsme, že to vidíme naposledy. Poslední stanice je za námi. - Však hle, mračna se roztahují, a zatím co srdce umdlévá, sírná pochodeň hasne a spouští se déšť. Zas jako jindy. Nastává známý den a nenapravitelné srdce si oddechne, že lhůta je na neurčito prodloužena.

Ze stejnojmenné knihy

» Alespoň zůstaň zde na chvíli uprostřed veselící se družiny a popřej si dobré medoviny! « vyzval jej kníže Václav.

» Poid' se mnou, přisedneme si k pšovanskému Hněvsovi, « řekl kovář Podiven, který doposud u něho stál.

Ptáče se nenápadně přitočil ke stolu, za který přisedl kovář s Podivem. Proto zřetelně slyšel každé slovo, které tu bylo proneseno.

» Na tvé zdraví, Podivene, « připíjel Hněvsa příchozimu.

» I na tvé, Hněvso, ať Bůh žehná tvým polím a stádům! « odpověděl Podiven a pozvedl konvici s medovinou k ústům.

I kovář uchopil nádobu s medovinou. » Na zdraví všech statečných Čechů a jejich přátel! « pronesl vážně.

» Tebe jsem již někde viděl, ač se mi nezdá, že bys byl v družině knížete Václava, « zadíval se na něj pozorně Hněvsa.

» Toť přece kovář Střezislav, dobrý křesťan a můj přítel, « řekl Podiven. Tu se Hněvsa udeřil pěstí do čela: » Již vím. Tys onen mravokárce, který se na mne nedávno obořil pod hradem, když jsem šel z pražského trhu. «

» Máš dobrou paměť, příteli, « odpověděl Střezislav mírně, » ale mravokárce nejsem, jen muž milující přímou, otevřenou řeč. «

» Nemýlím-li se, koupil jsi tehdy jakousi dívku u otrokáře Abraama, « vložil se do jejich rozhovoru Podiven.

» A dobře jsem učinil, « pochvaloval si Hněvsa. Napil se dlouhým douškem a pak pokračoval: » Mám churavou dcerušku, větší část svého života je nucena trávit na lůžku. Bývalo jí smutno, chudince. Však od té doby, co jsem jí z pražského trhu přivedl společníci, zase vidám úsměv na její bledě tváříčce. Byť to byla jen otrokyně, má dceruška i manželka si ji velmi oblíbily. Mají se ty ženičky vespolek rády jak tři hrdličky. « Ptáče, který opodál naslouchal, si ulehčeně oddychl. Je tedy Jelinka zdráva a živa, zacházejí s ní dobře a nikdo jí neublíží. To chtěl vědět, nyní je šťasten, že se o sestřičku nemusí obávat.

Vtom zvolal mladý zbrojnoš, sedící po boku Hněvsové: » Ba věru, hezkou dívčinu přivedl Hněvsa z pražského trhu. I moje zraky na ni často patří se zalíbením. Kdyby byla ze svobodného rodu, snad bych ji učinil svou manželkou, až se jednou ožením. « Zalibně si při tom pohlazoval štětiny na hradě a samolibě se usmíval.

Ptáče pocítil k tomuto muži hněv. Ten hranáč protivný by si jednou chtěl vzít Jelinku? Krev mu stoupla do lící, když slyšel odpověď Hněvsovu: » Eh, Često, jen nebuď tak vybiravý! Že není ze svobodného rodu? Vždyť ani ty nejsi zeman, abys musel volit ženu z dvorce. Jelince mohu dát svobodu, budeš-li chtít, však jsme přátelé. «

Nyní se ozval kovář: » Jen s tím mnoho nespíchej, Hněvso! Jeť ona dívka ještě mladinká, sotva z jednoho otroctví vyšla, do druhého bys ji poslal. «

» Co míníš těmito slovy? « vyzývavě se zeptal Česta.

» Nevím, zda nejsi s pravdou na štíru, zda sneseš upřímně míněnou řeč, « odpověděl Střezislav.

» Mluv, kováři! Chci slyšet, cos myslel svými slovy, « tvrdošíjně křičel mladík.

» Nuže, bylo-li Jelince u Abraama zle, u tebe by nebylo lépe. «

» Toť urážka, « prudce vyskočil Česta a ostatní z družiny sedící u téhož stolu zmlkli, naslouchajíc hádce.

» Nechtěl jsem tě urážet, « bránil se kovář, » říkám jen upřímně, co si myslím, a to jsi přece chtěl slyšet. Jsem zkušený člověk a znám lidi. Tys, mladíku, nevybouřenec ještě málo zralý pro svátost manželství, to prozrazuje tvoje tvář. «

» Tys jen kovář, já však vojín knížecí družiny. Tvá slova se dotkla mé cti. Přisám Bůh, kdybys mi byl roven, zkřížil bych s tebou svoji zbraň. «

» Všichni jsme si rovni před tváří Boha, « rozhorleně pronesl kovář, » bit se však s tebou nebudu. Jsi

pouhé dítě proti mým šedinám. « Pak se obrátil k Podivenovi: » Vidím, že se nehodím do společnosti vojáků, půjdu tedy domů. Buď zdrav, Podivene, Bůh tě opatruj! « Dopil, pozvedl se a pomalu těžkým krokem odcházel.

Po jeho odchodu se ozval hlučný smích. Platil však zrudlému Čestovi, neboť druhové si jej vesele dobírali.

» Kovář se tě nelekl, kamaráde! «

» Nač by se s tebou bil? Porazil tě již svým slovem. «

» Napij se raději, „dítě“ zbrojnošské! «

Ptáče pozoroval a slyšel vše. Cítil uspokojení z toho, že Střezislav tak upřímně řekl své mínění. Plně s ním souhlasil. Jemu se také nezamlouval Čestův opuchlý, hrubý obličej, malá očka pod hustým, naježeným obočím a velký, červený nos.

Uražený Česta se nejdříve mračil, na vtípy přátel neodpovídal, ale pak se jeho tvář mihl divoký úsklebek. Naklonil se k nejbližšímu zbrojnoši a něco mu pošeptal: Ten jen pokynul hlavou a řekl polohlasitě: » Alespoň si zpestříme dlouhý večer nějakou kratochvílí. « Pak oba vstali a šli ven. Ostatní si jich už nevsímali, hovor se obrátil jiným směrem.

Česta se svým druhem kráčel nejdříve lhostejně k východu ze síně, ale sotva se octli venku z dohledu ostatních, dali se oba do běhu.

Noc byla tmavá. Hustý mrak zastíral měsíc, jen chvílemi vyplul bledý kotouč na oblohu, aby se opět zakutálel za nejbližší šedivou plachetku mlhovin. Nádvoří hradu bylo ponořeno v černou tmou. Jen místy neurčitě prosvítaly světlé kameny, jimiž byla cesta vydlážděna.

» Pekelná tma, « tiše zahuboval utikající stín, » kdož ví, kde už kovář je. «

» Dobře, že je tma. Alespoň nás nemůže z dále vidět a tím větší bude jeho překvapení, « řekl druhý. » Rád bych mu dal na pamětnou, aby napříště svůj jazyk neotíral o vojína knížetství pšovského. «

Po chvílce běhu se před nimi ozval hluboký hlas: » Kdo to utiká? Stalo se snad něco? «

Byl to hlas kováře Střezislava, který za sebou zaslechl spěšné kroky, proto se zastavil.

Již také stanuly u něho dvě mužské postavy a kdosi mu posměšně pravil: » Nestalo se doposud nic, kováři, ale stane se, neboť nyní okusíš ostří mého meče. «

Česta také vytasil Česta zbraň a chtěl ji udeřiti Střezislava, ale tento bleskurychle uskočil, pevným stiskem sevřel Čestovo ramě, takže meč zůstal trčet ve výši, zatím co jeho majitel zasykl bolestí. Nato druhá ruka kovářova vytrhla útočnickovi zbraň a tmou se ozval podivný zvuk - to Čestův meč byl rozlomen v půli a odhozen stranou.

Česta se lekl této síly kovářových rukou a zbáběle se dává na útěk. Ale jeho kamarád, který s ním šel spíše z kratochvile, je člověk, jehož odpor dráždí k zuřivosti. Kdyby byl Česta neutekl, byl by mu v půtce pomáhal jen z přátelské ochoty, vždyť sám proti kováři nechoval zášti. Avšak vida soudruhovu zbábělost a klidnou sílu Střezislavovu, vzplanul hněvem. Z vojácké ješitnosti, aby ukázal, že on z boje nikdy neutíká, vrhá se nyní sám na kováře a volá: » Změřme spolu svých paží! Tys beze zbraně, i já meč nechám v pochvě. Ať naše pěsti dokáží, kdo z nás je větší bojovník. «

Kovář mu nejdříve uhýbá a mírně pravil: » Nic proti tobě nemám, vojine, nevím, proč bychom se měli bit. Nech mne pokojně jít domů! «

Místo odpovědi dostal silnou ránu pěstí do obličeje. Vida, že druhý není přístupem rozumné řeči, začal se kovář statečně bránit. Zbrojnoš byl mladý, obratný muž, však kovář měl pánějšší ruku. Po chvílce zápasu dopadla Střezislavova pěst na hlavu protivníkovu tak prudce, že padl k zemi.

» Nuž dosti hloupé půtky, « řekl kovář, » jdi zase k svým přátelům, já se pokojně odeběru na lože. « Pak se obrátil a pokračoval ve své cestě do podhradí.

Česta jen z dále naslouchal zvukům, svědčícím o zápase obou mužů. Vidět je nemohl, bránila tomu hustá tma. Když zaslechl temný pád těla a hned nato kroky směřující do podhradí, domyslel se, že kovář zvítězil. Svědomí mu pravilo, že se špatně zachoval, když nejdříve svého přítele vylákal s sebou a pak ho zbáběle opustil, proto spěchal nazpět k místu šarvátky, aby poraženému alespoň pomohl nazpět do hradu.

Sehnul se k ležícímu a řekl: » Vstaň, vrátíme se k ostatním. S kovářem se ještě někdy vypořádáme. «

Kamarád se však nehýbal, ani neodpovídal. Právě vyplul měsíc zpod mraků a na okamžik zalil svým bledým světlem nádvoří.

Pokračování příští úterý

Z čs. tisku v březnu a dubnu 1990

V českém tisku, viz Svobodné Slovo ze 4. dubna, objevují se více a více zprávy o náladě, kterou vzbuzuje "vlastnictví" na majetku, někdy mnohemilionových hodnot, komunistické strany. Mimo přímého "vlastnictví" nemovitostí, komunistická strana používáním bez kompensací "vlastní" také instituce nejrůznějšího druhu. Jsou to instituce státní a národní.

Šíří se manifestace a hrozí se stávkami, nebude-li tato situace co nejdříve napravena. Zejména v době volební kampaně mají komunisté zřejmý náskok, přijmeme-li názor, že ještě dnes může být v našem národě tak velké procento imbecilů. Krátce lidé chtějí, aby komunistická strana, správně řečeno bandité, zloději, vrazi a podvodníci, vrátili ukradené zboží a přestali bezplatně užívat veřejný majetek a služby.

Akce mají název "Předání majetku KSČ vládě národního porozumění". Stojí za nimi Občanská Fóra Škodovky v Plzni, ČKD Polovodiče, Organizace zubních techniků OÚNZ Uherské Hradiště, městská výtopna Františkovy Lázně, odboráři správy telekomunikací Praha-jih, odbory Somet Teplice, O. F. a odbory Taxi Praha, O. F. SPSS Preslova Praha, O. F. OÚNZ Praha 4, O. F. Ústavu tropického zdravotnictví Praha, O. F. Dobrá voda České Budějovice atd. Akce se rozrůstá. Zajímavým doplňkem této nové akce je zpráva uveřejněná ve Svobodném Slově z 28. března, která oznamuje, že "KSČ se brání zestátnění svého majetku tvrzením, že jej získala z členských příspěvků!" Soudruzi, vždyť vy jste zestátnili majetky drobných lidí, kteří je nezískali z členských příspěvků, ale z práce, t. j. námahy a potu, tedy z něčeho, čehož by jste se vždy štítily. Pro vás byl socialismus, to jest nauka o rozdělení výsledků práce druhých, ale nikdy ne nauka jak se pracuje a jak vzniká hodnota. Prostě jak jsme říkali již za první republiky o vyznání komunistů: "Co je tvoje to je moje, ale na to moje to mi nesahej".

Toto je velmi zajímavý vývoj. Jedná se zřejmě o druhý krok "sametové revoluce." Další bude následovat: Vrácení ukradeného majetku všem občanům bez rozdílu, náhrada ušlého zisku, náhrada škod a potrestání viníků. Nestane-li se tak v dohledné době, navrhuje soupis škod s udáním popisu majetku a vlastníků či jejich dědiců, který by byl předložen čs. vládě. Kopie tohoto soupisu by byly oficiálně předány vládám svobodného světa. Je zřejmé, že se jednalo o flagrantní přestoupení lidských práv a dokud tato otázka nebude vyřešena, Československu nemohou být uděleny žádné celní výhody a nemůže vůbec pomýšlet, aby bylo vzato v úvahu pro členství v Evropském Společenství. Navrhují, aby z popudu Denního Hlasatele byla utvořena organizace, která by na sebe soustředila snahy o restituci majetkových lidských práv v ČSR a byla legálně, dle "Parlamentárních Procedur" Spojených států, pověřena k výkonu vůle členstva, jak naznačeno výše.

Neřešení tohoto problému bude mít ještě další následky. Jak známo, velké množství zástupců zahraničních společností, stejně jako soukromníků-spekulantů, ohledává a omakává československé podniky i majetky ukradené málym lidem, a zkoumá, kde by se do nich mohli co nejpohodlněji a nejlaciněji zakousnout. Mluvím takřka z vlastní zkušenosti. Škodovka byla po první světové válce prodána "za babku". Prodávajícím byla čs. vláda, neboť "nepotřebujeme válečný průmysl, nebude již žádné války" hlásili ("humanisté"). Kupujícím byl M. Schneider, majitel jedné z největších zbrojovek světa v Crezeau ve Francii, také velký akcionář německých závodů Krupp. Schneider byl zakladatelem závodu nejrychlejších letadel světa, t. zv. Schneider Cupu. Jeho zástupcem pro Škodovku byl francouzský generální ředitel Rochette a jeho zástupcem můj otec. Byl šéfem administrace, která byla plně v rukou Francouzů, jakožto kontrolní orgán koncernu. Prováděl a byl také zodpovědným za akvizice jako byla Avie, Novák a Jahn, Laurin a Klement atd., a za jejich integraci do Škodových závodů. To bylo na začátku dvacátých let. Po špatných zkušenostech s našimi "spojenci", kteří nás pokládali za svou kolonii, byl to můj otec, který zorganizoval československý kapitál pod vedením Anglo-Pragy banky (vrchní ředitel Kučera) a spolu se státem opět vykoupili Škodovku. Podrobnosti by zabraly mnoho místa.

Právně ovšem, tehdejší události byly daleko jednodušší. Škodovka byla válečnou kořistí a právní status byl jasný. Dnes tomu tak není. Podniky znárodněné dekrety nikým nevoleného "presidenta" bez náhrady a schválené nikým nevoleným Prozatímním národním shromážděním v roce 1945, mají stále své zákonné majitele. Jestliže nyní, nikým nevolená československá vláda a parlament prodají někomu jen kousek takového majetku, pak by zahraniční společnosti kupovali a prodávající prodávali kradené zboží, nebo-li byli by tito lidé překupníky kradeného zboží.

O těchto skutečnostech bude tento komentátor informovat vedoucí americký tisk, americkou vládu a americký kongres. Nesmíme dovolit novou krádež na celostátním měřítku. Chápu, že literáti nic nevědí o národním hospodářství, vedení podniku, obchodních bilancích,

zákonech, podnikání atd. Za republiky sedávali v hospodách. Tam je i nyní jejich místo. Zappa a "krvává" Jane Fonda jim vůbec nic nepomohou.

Manifestace za předání majetku KSČ "vládě národního porozumění" jsou opravdu dobrým začátkem. Doufáme, že národ i ti, kteří by chtěli mluvit jeho jménem také porozumí. Na lži a bezpráví se nedá stavět. To dokázal také politický osud první republiky.

Beneš nebyl jen "nepostradatelný", jak byl jistým svým dobrodějcem nazýván, ale je také "nesmrtelný", jak dokazuje článek ve Svobodném Slově z 26. března t. r. Pod názvem "Dr. E. Beneš a dnešek" přináší S. S. zprávu o restauraci památek, založení Společnosti Edvarda Beneše. Pravděpodobně budou po něm nazývat ulice, náměstí, řeky a pod. Dobrou "řekou" by byl náš nuselský Botič. "Dr. Edvard Beneš a dnešek"? Ano. Desítky let jsme tento "dnešek" prožívali, prožíváme a národ bude ještě dlouhá léta prožívat. Říká se, že nikdo není stoprocentní. Ale Beneš byl: mylil se stoprocentně a prohrál všechno stoprocentně. Národní socialisté či jak se jmenují, udělají ze sebe politický kopací míč. Silný vítr do jejich snah.

"Proč Trocký odmítl?" Pod tímto titulkem uveřejnilo Svobodné Slovo ze dne 27. března t. r. zprávu londýnského Sunday Telegraphu. Ten píše: "Důvěrné sovětské dokumenty, vyšlé na světlo díky glasnosti, vysvětlují jednu z velkých záhad ruské revoluce: proč Trocký odmítl Leninovu nabídku, aby se stal 'dědicem'." Dle Telegraphu Trocký nepřijal funkci zástupce předsedy vlády bolševiků proto, že byl židovského původu. "Nesmíme dát našim nepřátelům příležitost tvrdit, že země je ovládána židy," odpověděl Leninovi. Pak pokračuje přímo v triviálních podrobnostech, včetně odvolání se na "History Workshop Journal" oxfordské university. Zřejmě se jedná o typickou politickou filosofii a spekulaci. Skutečnost je jiná:

Za prvé, důvody, že je židovského původu a pod. jsou velmi slabé, aby ospravedlnili jeho rozhodnutí. I bez Trockého, ve vládě SSSR až do nedávných dob byla většina politiků židovského původu. Pro marxismus je to přímo typické. Jediným význačným funkcionářem ruského původu byl Molotov. Komunisté židovského původu ovládali SSSR, Čezvičajku, Čeku, GPU, NKVD, byli zaměstnání jako kápoři v koncentračních táborech. Ministrem (komisařem) obrany musel být a tradičně také vždy byl člověk židovského původu, jen spolehliví lidé. Můj vlastní strýc, bratr mé matky byl popraven na Solovětských ostrovech a jeho rodina mi říkala, že znají člověka, který byl jeho katem.

Od prvních let puče bolševiků v Rusku se říkalo, že komunismus v Rusku končí pogromem židů. Slyšel jsem to od nepřehledného množství lidí, kteří se vrátili z Ruska, slyšel jsem to od svých příbuzných po jejich návratu v roce 1945 a slyšel jsem to od desítek Rusů, kteří žili v Číně od konce puče a kteří v roce 1950 přibyli do uprchlického tábora v Bagnoli v Itálii, když v Číně zvítězil Mao.

Před několika měsíci, když Rusové židovského vyznání začli být transportováni opět ve větším měřítku z SSSR přímo do Israele, slyšel jsem zajímavou poznámku (na Headline News) od Antoly Šeranského, velmi známého židovského disidenta z SSSR. Prohlásil, že odsun židů z SSSR je nezbytný, neboť až se zjistí, že perestrojka zklamala, pak to budou židé, kteří budou viněni z neúspěchu a stanou se předmětem pogromu. Zřejmě lhostejnost amerických židů k utrpení jejich souvěrců z rukou nacistů, hnula svědomím jednoho z jejich řad.

Šeranského spekulativní a upravená historika o postavení židů v SSSR rovná se svou kvalitou spekulativní a upravené historice o Trockém. Skutečnost případu Trockého je ta, že vždy byl pokládán a byl t. zv. permanentním revolucionářem. To nešlo Leninovi do jeho politické ideologické koncepce, ani co do jeho praktické politiky. Jak známo podmínky v SSSR byly tak ubohé, že Lenin musel vyhlásit NEP (Novaja ekonomičeskaja politika), kdy bylo dovoleno drobné podnikání řemeslné, obchodní i rolnické. Do této perestrojky se ovšem koncepce permanentního revolucionáře Trockého vůbec nehodila, tak jako se politické koncepce Gorbačova nehodí původní leninismus, natož trockismus. Proto Nová nová ekonomická politika, nebo-li perestrojka, opsaná téměř do slova z úvah Leninových, jak jsme již svého času napsali.

Prostě legendy se rodí v každé době a ve všech místech. My nejsme jediní, kteří jsou jimi zatíženi, ačkoliv jsme na prvních místech.

Pokračování v neděli

"Od té doby jsem strávil skoro padesát let prací na dějinách naší revoluce; přečetl jsem za tím účelem stovky knih, shromáždil stovky svědectví a osobně přispěl osmi svými knihami - všechno abych odstranil nános ssutin způsobených onou pohromou - a kdybych měl dnes co nejstručněji formulovat hlavní příčiny oné osudné revoluce, která pohltila víc než 60 milionů lidí, nezmohl bych se na nic lepšího, než opakovat: "To všechno, protože lidi zapomněli na Boha."

A. Solženicyn (Templetonská řeč, 10. 5. 1983)

10 Denní Hlasatel

19. dubna 1990

Century 21

RBI, INC.
9025 West Cermak Road
North Riverside, Illinois 60546
Business (708) 442-0444
Residence (708) 579-0545
Pager 817-0782

MILLIE
KOLESKE

mluvíme česky

6526 W. 41st St., Stickney,
3417 S. 57th Ave., Cicero,

2638 S. Euclid, Berwyn

1135 Cleveland, LaGrange Park.
Jed'te okolo se podívat anebo
zavolejte o další informaci.

HOUSE for SALE

WESTCHESTER, by OWNER

2 bedrm. brick corner ranch,
full basement, central air
cond., large lot.

Price \$ 110,000

Tel.: (708) 562-0398

Nemovitosti v Československu

Informace o podmínkách koupě
a pronájmu nemovitostí vám
zašle a realizaci zprostředkuje:

Ing. Jiří PELANEK,
M. Pujmanové 18
60200 Brno
Czechoslovakia

— Nevím v čom to je. Už štvrtý rok
cudím s manželkou do kúpeľov. ako
nám to poradil lekár, a stále nemáme
deti.

— Skús jeden rok zostať doma —
poradil mi kamarát.

Kde možno kúpiť Hlasatel:

Austin a Čermák Rd.,
ve stánku Cicero.

Miloš Pancner,
6038 W. Čermák Rd., Cicero.

Prague Sausage,
6312 W. Čermák Rd.,
Berwyn - pouze nedělní

Redakce Hlasatele,
6426 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Fred Pancner,
6514 W. Čermák Rd.,
Berwyn.

Roh Oak Park a Čermák Rd.,
Berwyn - stánek.

26th a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a Ridgeland,
Berwyn, stánek - nedělní.

Čermák Rd. a East Ave.,
Berwyn, stánek.

V New Yorku: Candy Store,
1437 - 1st Ave.,
New York, N. Y.

DVOUPOŠCHOD'OVÝ MODERNÍ DŮM
NA PRODEJ

ADDISON - WOOD DALE

s veškerým komfortem, 3 velké koupelny,
20x18 rodlč. ložnice, 20x6 jítna, velké
ložnice, místnost pro computer, 7x16 loft,
krb, whirlpool, garáž pro dvě a půl auta,
půlakrový rohový pozemek. 15 minut do
Berwynu.

O další informace volejte

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.

Berwyn, Ill.

č. tel.: 484-4800

Dům o 16ti bytech, jižní Cicero, 16 roků
starý. Příjem \$ 72.500

Rummage sale

FAITH LUTHERAN CHURCH

3601 S. 61st Ave.

(rear door) Cicero

Wednesday, April 25,

9 AM - 12 and 12:30 - 2PM.

Bargains in household articles,
appliances, clothing, toys,
miscellaneous.

Tímto způsobem by som sa chcel obrátiť na
všetkých čitateľov Hlasateľa a poprosiť ich
o pomoc pri oprave cesty a kostela na
Mariánskej hore a pri budovaní kostola v
meste na mestskom sídlisku, kde žiadny
není. Túto žiadosť vyslovujem za všetkých
veriacich v Levoči a jej okolí. Príspevky
možete posielat' na Saint Mary Holy Hill
Fund.

Account: 107-303-426

FIRST STATE BANK and TRUST Co.

of PALOS HILLS

10360 S. Roberts Rd.

Palos Hills, IL. 60465

Help Wanted

ELECTRICIAN WIREMAN

Read control system prints, know control
components. Experience with machines and
building control panels. Must have trans-
portation. Must read, write and speak
FLUENT English. 708-860-7410.

Help Wanted

JOBS IN ALASKA - Hiring.
\$600 wkly. Summer-Year
Around. Canneries, Fishing,
Construction. Call Now! 1-206-
736-7000, Ext. 3673 BK.

— Vravíte, že ten pes, ktorého mi
predávate, je čistokrvný? Máte k nemu
papier?

— A načo? Chcete si ho zabaliť?

Seznámení

Češka - 40 r. - na návštěvě, ráda
by se seznámila s hodným pánem.
Pište do redakce. Zn.: Z jižních
Čech.

V případě oznámky Seznámení,
je nutno též přiložit prázdnou
oznámkovanou obálku s adresou,
na kterou má být odeslána odpo-
věď na inserát.

Děkujeme za pochopení

Redakce

Nová kniha

Právě vyšla kniha Petra Roma-
na "Vlečen pod šibenici". Autor
odsouzený k trestu smrti, očitý
svědek, poutavě a s napětím
vypráví o období stalinismu v naší
vlasti. Kniha by měla být v každé
rodině a měli by ji číst příslušníci
všech generací. Cena 20 dolarů
plus 2 dolary poštovné a expedi-
ce. Objednávky: Editions VERI-
TAS, C. P. 2130, Ste-Julie, Qué.,
Canada J0L 2C0.

Wanted

CANCER PAD MATERIAL
by Church Ladies who make up
cancer pads free for the Cancer
Society, bed sheets, towels,
blankets, etc. are needed. Will
pick up. Please call Norm at
708-863-8979.

PRÁCI HLEDÁ

42letý věrný a poctivý Čech.
Chce přijet do USA; je vyučený
zámečnick, svářeč (electric arch
and flame). Přijal by jakoukoliv
práci. Má základní znalosti v
angličtině. Můžete-li pomoci,
pište do Hlasatele.

Zn. 'Pod kostelíčkem'

POTŘEBUJETE

koupit, prodat, pronajmout,
hledáte či nabízíte zaměstnání?
Hledáte seznámení?

Volejte přímo naše. odd.

MALÝ OZNAMOVATEL

Classified

749-1891 nebo 749-1898

Nová služba návštěvníkům Prahy

Využijte možnosti zajistit si hluboký zážitek
při Vaší příští návštěvě Prahy. Agentura
OVATION Vám může ve velmi krátkých
lhůtách zaslat vstupenky na představení
Národního divadla, České filharmonie, La-
terny Magiky a divadla Na Vinohradech.
Kontaktujte nás na tel. číslech švýcarské sítě
(4122) 616-296 (česky) nebo (4156) 964-856
(anglicky), případně pište v obou jazycích na
telefax (4122) 616-296 anebo adresu:

OVATION, Rotrichstrasse 3,
CH-5452 Oberrohrdorf, Švýcarsko.

Noví emigranti

Jsme noví emigranti z Česko-
slovenska. Přijeli jsme do USA
27. března 90 z Recka, kde jsme
čekali 20 měsíců na emigrační
visum. Přijmeme každou práci
nebo finanční pomoc od krajanů v
USA. Bydlíme prozatím u pana
Kantora, 2311 S. Cuyler, Berwyn,
Ill. 60402. Tel. (708) 484-1018.
Děkujeme.

Manželé Robert a Karin Kochovi
(noví emigranti z Československa)

TAKTNÝ

Stretnú sa starí známi:

— Co je nového, kamarát?

— Predstav si, žena ma podvá-
dzu...

— Hm... ja sa pýtam, čo je no-
vého!

POSLUŠNÝ

— Počuj, Fero, myslím si, že si
toho páva vypil už práve dost!

— Máš pravdu, Mancika... Pán
hlavný, prineste liter vlna!

ZÁZRAK

Manžel číta noviny, manželka
knihu. Zrazu sa ozve:

— Drahý, čítam zaujímavú pasáž
o prenášaní myšlienok... Keby sme
si naraz myslili o niečom to isté, bola
by to telepatia?

— Nie, drahá, zázrak...

NÁHODA

— Prepáčte, nie ste vy náhodou
syn obchodníka Flašku?

— Áno, to som, ale či náhodou,
to neviem...

RECEPT NA SCHUDNUTIE

— Pani susedka, ako sa podarilo
vášmu mužovi tak schudnúť?

— Každý deň chodí na ryby.

— A od toho tak schudol?

— Pravdaže. Dávam mu jest len to,
čo chutí.

GALANTNÝ

Mark Twain sedel raz na návštěve
pri stole vedľa slávnej herečky,
ktorá okrem toho bola známa aj
namyslenosťou.

— Ste krásna. — galantne pozna-
menal Twain.

— Veľmi ľutujem, že to isté ne-
môžem povedať o vás. — odvetila
herečka.

— Nič ľahšie, — pokojne povedal
Twain. — Klamte ako ja...

Překládám do angličtiny legální
doklady školní a osobní
notářsky ověřené.

O. KOVAR

Pište na adresu:

P. O. Box 313

Riverside, IL 60546

nebo volejte:

(708) 442-7115

(312) 484-1118

marina's
BEAUTY SALON

Home of the finest permanent waving

Visit Marina's new
salon — formerly at
26th St. & Hamlin.

now at

6234 W. Cermak Rd., Berwyn, IL

Před desetiletím oslavovaly západní sdělovací prostředky Denga Xiaopinga jako velkého reformátora. Lidé se hrnuli do ulic na jeho podporu. Mnozí věřili, že Čína byla na pokraji stát se demokratickou, když už ne kapitalistickou zemí. Když si ale Deng zajistil moc, pak bohužel nesplnil uskutečnění očekávaných reforem. Místo toho zahájil boj proti oponentům, kteří hrozili zlomením moci ústřední vlády.

Současná krize v Litvě odhaluje Michaila Gorbačova, který může jít stejnou zrádnou a jasně neproduktivní cestou. Srovnání je nasnadě: nový obličej pro nepopulární komunistický režim, potom přival reforem a konečně omezené a zdající se správné zákroky.

Je pravda, že situace v Sovětském svazu zašla podstatně dále. Čína nikdy vážně neuvažovala o tom, že by komunistická strana se někdy sdílela o úřad nebo se vzdala moci jako v případě Sovětského svazu. Ale v Číně bylo údobí koncem let sedmdesátých, pokračující až do začátku let osmdesátých, kdy se vážně hovořilo o uspořádání voleb. Odpůrci režimu zřídili "zdi demokracie" ve většině velkých měst a přicházeli se všemi možnými radikálními nápady. Vláda slíbila svobodné volby; k některým dokonce došlo.

Čínská vláda toto dění tolerovala, protože probíhal vnitřní boj o moc. V roce 1976 reformátoři a umírnění v komunistické straně se spojili, aby odstranili nebezpečné zastánce tvrdé linie - tak zvaný "gang čtyř". Ale koalice se brzo rozdrobila. Aby získali pomoc, reformátoři vedení Dengem se obrátili k lidu a povzbuzovali jejich demokratické aspirace.

Jakmile však Deng získal kontrolu ve vládě, pak již neexistovalo nic, co by drželo v šachu jeho moc. Bylo pro něho lehké provádět svůj program vyřazením s ním soutěžících složek, než jim vyhovovat. Rozdrtil buržoasní demokratické hnutí, což pak opakoval v roce 1987 a v roce 1989. A jako v Sovětském svazu se tradiční politická kultura a struktura propůjčily ochotně k takovým akcím.

Pokušení jít stejnou cestou jsou samozřejmá. Před měsíci poznamenal znechucený Lech Walesa k reportérovi, že parlament by měl poskytnout mimořádné moci vládě pro "jen jistou dobu". Polský parlament ke své zásluze rychle opustil tuto myšlenku.

Ale Gorbačov nikoliv. Využil požadavků pro politickou změnu k ochromení svých odpůrců v komunistické straně a k vytvoření nového a mocného presidentského úřadu. Jako Deng si přeje uskutečnit obtížný a teoretický rozvratný program ekonomické reformy.

Vzájemně soutěžící politické síly a vnitřní rozpory by ztížily provádění takové politiky. Prozíravý vládce by mohl být ochoten riskovat politickou moc tím, že by se snažil získat lid pro svoji agendu, ale ve skutečném světě jen málo vládců si vezme na sebe takovou šanci.

A tak s vyhrožováním, že použije proti Litvě ozbrojené síly, Gorbačov jakoby se přikláněl k čínskému řešení. Spíše než aby přesvědčil lid, aby se prováděly potřebné změny, a aby čelil možnosti, že někteří ho mohou opustit, Gorbačov se zdá být rozhodnut vnutit své ideje svým voličům.

Totéž učinila čínská vláda pod Dengem. Konec politické změny v Číně neznamenal konec veškerému reformnímu úsilí. Po skoro deset let vláda zaváděla ekonomické reformy, jež postupně vylepšovaly životy většiny lidí a udržovaly občany v poměrné spokojenosti. Prosperita, která následovala po povolení, že venkované mohou využívat části půdy pro sebe, a po zavedení soukromého podnikání ve městech, dočasně utišila hlasitě projevované požadavky. Na druhé straně se ale režim připravil o mnoho stoupenců z řad dělnictva a inteligence žijících na neměnný plat, jichž se dotkla z reforem vyplývající inflace a ztráta zabezpečeného zaměstnání.

Tyto nespokojené živly pomohly vyvolat zemětřesení, k němuž v Číně došlo v červnu minulého roku. Utišení tohoto zemětřesení ukončilo nyní jakoukoliv okamžitou naději na demokracii a také podmiňovalo Dengovy hospodářské reformy. Je ironické, že ačkoliv vláda nuceně prosazovala reformy, zastánci reforem mohli uskutečnit svůj program jenom na polovic. Autority se neodvážily provést změny, které by úplně odstranily kontrolu vlády nad ekonomikou. Poté, co viděli reakci lidu, se vládní činitelé obávají další ztráty kontroly a odstraňují mnohé reformy již zavedené.

Není to také možný náznak událostí pro budoucnost Sovětského svazu? Po zajištění si moci pro sebe se Gorbačov zdá být připraven ostře politicky zakročit, ačkoliv jinak zavádí ten druh volné tržní ekonomie jako to dělal Deng. Ale jak Gorbačov již nyní objevuje, bez aktivní účasti lidu nebude schopen plně svoji agendu prosadit. Nakonec si bude muset vybrat mezi svou vlastní mocí a reformou.

(Lee Feigon je profesorem východoasijských studií na Colby College a autor knihy "China Rising - The meaning of Tianamen", kterou vydal v Chicagu Ivan R. Dee. Článek přinesla Chicago Tribune 6. dubna 1990.)

Rada by vždy měla být konzumována mezi dvěma tlustými krajíci pochyb. - Walt Schmidt
(L. A. Parklarea News)

Úvaha k československým vnitropolitickým problémům

Dopisovatel Stuttgarter Zeitung Erich Grolig se domnívá, že nezávisle na výsledku červnových svobodných voleb zůstane u hlavních mocenských pák dnešní vedoucí čtyřka Havel - Dubček - Čalfa a Dienstbier. Z nich se jako nejproblematičtější jevil autorovi komentáře předseda federální vlády. Ten si však - podle něho - polepšil u obyvatelstva svým rozhodným postojem k rychlému odsunu sovětských vojsk z Československa. Západoněmecký komentátor mu přisuzuje větu: "Pro vpád do naší země jim stačila jedna noc. Tak snad odchod stihnou za rok!" Článek pak poukazuje na to, že českoslovenští žadatelé o zahraniční investice jsou na tom lépe, než jejich maďarští nebo dokonce polští kolegové. Československo není zdaleka tak zadluženo a jako tradičně vysoce industrializovaná země s kvalifikovaným dělnictvem má velmi vysoké šance na

znovuzapojení do světového hospodářství. V této souvislosti poukazuje západoněmecký list na problém, který vzniká z výměny hospodářských vedoucích pracovníků. Podle něho někde Občanská fóra stavějí na místa odborníků lidi s nedostatečnými znalostmi. Z článku vyplývá, že stížnosti na nedostatečnou kooperaci pocházejí například od rakouských zájemců o společné podnikání.

L-rfe/m.

Vůdce polské opozice Lech Walesa a československý prezident Václav Havel o přestávce mezi osobním jednáním v Krkonoších (uprostřed tlumočnick - k čemu?) Účelem setkání bylo "koordinovat naše úsilí nejen pro demokracii a pořádek v našich zemích, avšak i pro náš návrat do Evropy v přátelském svazku svobodných národů a demokraticky nezávislých zemí." - My k tomu: Věříme vám, Václave Havle i bez vázanky.

Rehabilitace?

Rehabilitace je pojem, který je v posledních měsících téměř na denním pořádku. Byly dokonce ustaveny rehabilitační komise. Mnoho lidí však není s jejich činností nijak nadšeno. A je celá řada důvodů k nespokojenosti. Především však je nutno konstatovat, že ani při nejlepší vůli není snadné vyřídit případy poškozených, kteří se přihlásili. Co však udivuje, jak často píší poškození,

že jde totiž hlavně o osoby, které byly poškozeny režimem za posledních 20 let. Zdá se, jakoby komunismus začal teprve sovětskou invází. Rehabilitace těch, kteří byli postiženi krátce po komunistickém puči roku 1948, zůstává stále stranou. Poškozených od sovětské invaze, kteří žádají finanční náhradu, se přihlásilo půl miliónu. Samozřejmě náhrada se bude žádat od nynější nebo nějaké budoucí vlády. Nikoliv tedy od těch, kteří škody způsobili.